

ЗМІСТ

Засідання тридцять сьоме (Середа, 6 грудня 2017 року)

Оголошення, заяви, повідомлення, пропозиції виступи народних депутатів України	...3
Заяви фракцій і груп:	
«Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина»	...19
«Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт»	...20
Радикальної партії Олега Ляшка та «Воля народу»	...30
Внесення змін до:	
деяких законодавчих актів України щодо додаткових гарантій соціального захисту дітей-інвалідів	...22
деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами	...32
Розгляд проекту Закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству»	...36
Інформація Голови Служби безпеки України та відповіді на запитання	...51,70,74,76

Інформація Генерального прокурора України
та відповіді на запитання

...55,71,75,78

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ТРИДЦЯТЬ СЬОМЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
6 грудня 2017 року, 10 година 3 хвилини*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу і приготуватися до реєстрації. Можемо реєструватися? Просять почекати ще 20 секунд.

Прошу увімкнути систему «Рада».

У сесійному залі зареєструвалися 350 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги! Сьогодні відзначаємо День Збройних Сил України. В цей день ми згадуємо кожного українського воїна. Глибока подяка і шана сучасним українським лицарям, які в цю хвилину захищають нас та мирне життя у всій країні. Здоров'я вам, воєнної удачі, надійного плеча побратима, і нехай кулі оминають вас. Перемоги вам, наші воїни, і всім нам! Слава Україні! *(Оплески)*.

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Хочу вам повідомити, що із осіб, запрошених нами на засідання Верховної Ради, свою участь у ньому підтвердили керівник Служби безпеки України Василь Сергійович Грицак та Генеральний прокурор України Юрій Віталійович Луценко. Керівники САП і НАБУ повідомили, що перебувають у від'їзді, тому не зможуть прибути до Верховної Ради. Отже, сьогодні ми матимемо змогу заслухати керівника Служби безпеки України та Генерального прокурора.

Я пропоную, після виступів народних депутатів, до 12 години, розглянути питання щодо соціального захисту дітей-інвалідів та протидії домашньому насильству. Ці законопроекти ми довго готували, вони підтримуються усіма фракціями. Іншого шансу їх розглянути

може не бути. Потім з 12.30 і до 14 години ми заслухаємо Василя Сергійовича Грицака і Юрія Віталійовича Луценка. Приймається така форма роботи? Приймається.

Колеги, хто хоче виступити, прошу записатися. Нагадую, сьогодні записуються на виступи народні депутати, а не представники фракцій.

До слова запрошується Галасюк Віктор Валерійович.

ГАЛАСЮК В.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги народні депутати! Вельмишановний народі України! Сьогодні велика частка наших податків працює на розвиток економік інших країн, створення там робочих місць, виплату заробітних плат. Чому так відбувається? Тому що система державних закупівель сьогодні дуже сильно зорієнтована на імпорتنу продукцію. Через систему державних закупівель за рік витрачається 275 мільярдів гривень – 12 відсотків ВВП України! Це наші податки. За оцінкою експертів частка імпоротної продукції або продукції з великою імпортною складовою в державних закупівлях становить 38 відсотків. Для порівняння, цей показник в США та Японії становить менше 5 відсотків, Євросоюзі – 7 відсотків. Щороку під час державних закупівель на імпорتنу складову вимивається понад 100 мільярдів гривень.

Більше того, коли ми купуємо за кордоном продукцію, яку сьогодні Україна виробляє або здатна виробляти сама, це означає, що ми добровільно дотуємо інші країни, накладаємо на себе економічні санкції, спонукаємо до створення робочих місць в інших країнах, тоді як українці не мають роботи, їдуть працювати за кордон, щоб заробити 300-400 євро і переказати своїм родинам. Руйнуються родини заради виживання. Хіба це правильна економічна політика?

На сьогодні нашим законодавством передбачається, що головним критерієм проведення тендерів є ціна – 99 відсотків тендерів проводяться за ціною. В США, Євросоюзі – не так. Наприклад, у Великобританії, Франції, Голландії – менше 10 відсотків державних закупівель відбувається за ціною, бо там враховуються інші фактори, в тому числі гарантія, якість, місцева складова.

Команда Радикальної партії зініціювала історичний законопроект, в якому пропонується здійснювати держзакупівлі за моделлю «Купуй українське, плати українцям». Ми надзвичайно вдячні понад 30 народним депутатам з усіх фракцій і груп парламенту, які підтримали цю державницьку ініціативу. Ми пропонуємо зробити державні закупівлі на основі багатофакторної моделі з обов'язковим врахуванням місцевої складової.

У США з 1933 року діє законодавчий акт «*Buy-American Act*» («Купуй американське»). Згідно з цим документом держустанови країни зобов'язані купувати продукцію, яка містить не менше 50 відсотків локалізації і дає 12 відсотків цінovій перевазі для національних виробників перед іноземними учасниками тендерів. Я, Олег Ляшко та наші однопумці пропонуємо 25 відсотків цінovої переваги для української продукції, і тоді наші податки працюватимуть на українську економіку, на створення робочих місць і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Народні депутати Андрій Лозовой та Олексій Кириченко передають своє право на виступ Ляшку Олегу Валерійовичу.

Будь ласка, Олегу Валерійовичу, у вас 6 хвилин.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії. Насамперед я хочу привітати захисників нашої Вітчизни, нашої рідної України, з Днем Збройних Сил України. Доземний уклін волонтерам, захисникам, добровольцям, усім героям, які зі зброєю в руках стримують ворога, усім працівникам військово-промислового комплексу, які кують перемогу в тилу, забезпечуючи харчуванням, обмундируванням, технікою. І це ключове. Хочемо мати сильну країну, маємо перемагати. Але щоб перемагати, треба бути сильними, щоб бути сильними, треба розвивати економіку.

Зараз я хочу звернутися до українців і сказати надзвичайно важливі речі. Позавчора, а також учора цілий день говорили про Саакашвілі. Хоч тисячу раз скажи «халва», у роті солодше не буде. Ніякий Саакашвілі не дасть вам роботи і зарплати, ніякі потрясіння не зроблять сильною країну. Люди добрі, почуйте! 26 років ходимо

по колу. Одна колотнеча. То були революції з періодичністю в 10 років, тепер щокварталу збираємося проводити революції. Нам треба революції чи робочі місця, зарплати, пенсії, медицина, освіта, достойне життя українців? У результаті оцих всіх революцій більшість людей вже мріє жити поза межами країни. Будь-яка революція повинна переслідувати одну мету – сильна країна, багата Україна, достойні українці.

Такі авантюристи як Саакашвілі та його посіпаки, які сидять, у тому числі і тут, в залі, за гроші Кремля роблять чергові революції. Хіба вони б'ються за ваші робочі місця чи за те, щоб корови були в українських селах, чи за те, щоб у пенсіонерів були достойні пенсії? Ні. Вони б'ються за себе, за владу. Ціна цієї боротьби – майбутнє країни, майбутнє кожного українця. Учора замість того, щоб розв'язувати проблеми підвищення добробуту українців, розглядати проект бюджету, шукати варіанти підтримки національного виробника, ми цілий день говорили про грузинського зайду, який як «психбольной» бігав по даху. У дитинстві я дивився мультфільм про Карлсона. Наразі ми бачимо нового Карлсона. Це як треба принижувати грузинів, наших братів, щоб, будучи Президентом Грузії, стрибати по київських дахах, як треба принижувати українців, принижувати себе.

Ми кажемо, що закон один для всіх, і кожен має відповідати. Учора спецслужби, Генпрокурор продемонстрували докази того, що банда Януковича фінансує акції державного перевороту в Києві. Якщо ти не винен, іди в суд і доведи свою невинність так само, як кожен із нас. Півроку тому проти мене порушили кримінальну справу, незаконно, яку я вважаю сфальсифікованою. Але я, моя мати, мої рідні ходили на допити. Я не бігав, як хворий, по дахах, а ходив на допити, бо де завгодно готовий доводити те, що справу проти мене сфальсифіковано. Якщо закон один для всіх, тоді відповідати перед ним повинні всі: і Ляшко, і Порошенко, і Саакашвілі. Той, кому пред'явлені звинувачення, має йти в суд і доводити їх необґрунтованість, а не проривати кордон за гроші Курченка, топтатися по Конституції, по закону.

Люди добрі, українці, який дурень інвестуватиме в нашу країну, створюватиме робочі місця для наших людей, підніматиме заробітну плату, якщо тут хаос, беззаконня, бардак, анархія? Там, де хаос, там немає економічного розвитку, там, де немає економічного розвитку, там немає сильної України. У бідній Україні нещасний кожен

українець, бо, на відміну від Саакашвілі, в нас немає житла в Голландії чи Америці і нам немає куди їхати. Тому я хочу, щоб моя рідна країна була багатою і сильною. А багатою і сильною вона буде тоді, коли доб'ємося підвищення пенсій, зарплат, захисту вітчизняного виробника, продаватимемо більше своєї продукції, будемо енергетично незалежними, менше купуватимемо газу, менше купуватимемо імпорту, більше зароблятимемо. Україна буде сильною не тоді, коли грузинські вбивці і бомжі за гроші Януковича і ФСБ влаштовуватимуть революції в Києві, а тоді, коли українські металурги, шахтарі, будівельники, селяни, українські вчителі, лікарі матимуть роботу, зарплату і майбутнє для своєї країни (*Оплески*). Звідки буде майбутнє? З неба не впаде. Ніякі «саакашвілі», «порошенки» та інші не дадуть цього майбутнього. В наших руках наше майбутнє. Це наша робота.

Тому я закликаю вас, дорогі українці, боротися не за якихось придурків, а за економіку нашої країни, зарплати, пенсії, за своїх дітей.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Мусій. Будь ласка.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одноmandatний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Доброго дня, шановні народні депутати! Я хочу привернути вашу увагу та українського суспільства до того, за що ви голосуєте, сповідуючи ті псевдореформи, які відбуваються в Україні. Найкращим показником того, що насправді ми приймаємо, є робота з виборцями. Два тижні я працював зі своїми виборцями. У всіх шок від пенсійної псевдореформи, тому що 85 відсотків пенсіонерів отримали додатково до пенсії аж 100 гривень, а деякі взагалі – 20-30 гривень. Інша реформа за прийняттям відповідних рішень нашим урядом стосується злиття двох соціальних фондів, що призвело до позбавлення шахтарів у моєму рідному виборчому окрузі № 124 (Сокальщина і Червоноград), які забезпечують енергетичну безпеку України, доплат не лише до пенсій, а й до страхових виплат (регресу). Виявляється, Фонд соціального захисту з минулого

місяця відмінив індексацію соціальних виплат для інвалідів, які працювали 15-20 і більше років і здобули професійні захворювання. В якій країні таке можливо? Лише в тій, де парламент приймає такі псевдореформи.

Окрім того, під час зустрічі з головою Червоноградського відділення Фонду соціального захисту виявилось, що уряд протягом півтора року хронічно недофінансовує соціальний податок, єдиний соціальний внесок не сплачується шахтарями. Фондом соціального захисту повідомлено, що з 1 грудня будуть припинені не лише страхові виплати (регрес) шахтарям, а й виплати по догляду за дитиною, за лікарняними листами. Скільки можна наступати на одні й ті самі граблі?

Я прошу мій виступ вважати депутатським зверненням, черговим, оскільки нещодавно з цієї трибуни вже оголошувався заступником Голови Верховної Ради депутатський запит, на який прийшла відписка від Міністерства соціальної політики про те, що питання виплат регресів шахтарям, заборгованості шахтарям за регресами знову спущено на фонд, який їх не виплачує.

Шановний пане міністре Рева, шановний Прем'єр-міністре, зверніть, будь ласка, на це свою увагу, дайте особисту відповідь про те, що ви негайно зробите для того, щоб виплачувалися шахтарям лікарняні, шахтарським сім'ям виплачувалася допомога при народженні дитини. Перестаньте знущатися псевдореформою над українським народом!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Іван Крулько. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». 24 грудня відбудуться чергові вибори в об'єднаних територіальних громадах. І ми вже бачимо, до чого готується влада, як застосовується адмінресурс, як не допускаються до виборів люди, а самі вибори перетворюють на суцільну фальсифікацію.

З цієї високої трибуни наведу випадок, який стався у Таїровській ОТГ Одеської області, де від «Батьківщини» на посаду голови йшов Хасан Хасаєв, який має найвищу довіру у своїй громаді і може перемогти, і де мають намір балотуватися 23 кандидати від «Батьківщини». Але щоб не допустити представників партії до виборів, а потім відібрати землю у цієї громади, влада вдалася до того, що позбавила громадянства Хасана Хасаєва, який 40 років проживає на території України. Мета одна: щоб він не зареєструвався і не зміг взяти участі у виборах, а також, щоб zarazом зняти з реєстрації весь список від «Батьківщини» (23 депутати). І це рішення міграційної служби було миттєво виконано територіальною виборчою комісією, контрольованою владою. Це вибори по-українськи доби, яка називається «жити по-новому після Революції Гідності»!

Учора під тиском людей із Таїровської громади, які прийшли підтримати Хасаєва, суд змушений був ухвалити рішення і зобов'язати ТВК негайно відновити його реєстрацію як кандидата на голову територіальної громади. Але, на жаль, і досі це рішення не виконано. Тому «Батьківщина» вимагає негайної реєстрації Хасана Хасаєва і всього списку кандидатів від партії.

Я хочу сказати, що наші правоохоронні органи мали б займатися не тим, що вчора було в сесійній залі, а реально захищати права людей, реєструвати кандидатів. А тих, хто ухвалює такі рішення в міграційній службі, треба притягати до кримінальної відповідальності. Ми маємо навчитися проводити вибори не силою закону, якого немає, а силою закону, який діє і всі його виконують. Треба, щоб в Україні панував закон, щоб ті люди, які мають найвищу довіру, реально могли перемагати. Досить знущатися над українцями! Виконуйте закон!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується народний депутат Лінько. Будь ласка.

ЛІНЬКО Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Фракція Радикальної партії. Шановні колеги! Шановні українці! Ще раз хочу привітати наші Збройні Сили із сьогоднішнім святом і нагадати всім, що в нас третій рік

триває війна, і в усіх цих політичних чварах ми забуваємо, що найголовніше наше завдання – робити все для того, щоб наша армія була сильнішою і ми перемогли в цій війні. Єдиною запорукою нашої перемоги в цій війні є наша армія. Не союзники, не дипломатія, на жаль, а наша армія зупинила ворога і переможе його.

У проекті бюджету, який ми будемо приймати, закладається 5 відсотків нашого ВВП, які підуть на нашу армію. Безумовно, цього мало, але ми не можемо давати ще більше, бо це завалить економіку. Ми повинні робити все для того, щоб посилювати економіку. Якщо буде сильна економіка, ми зможемо більше фінансувати нашу армію, наші Збройні Сили. Найголовнішою реформою армії є матеріальне і технічне забезпечення солдатів та їхніх сімей.

Чим ще можемо допомогти армії? Перше. Сильна дипломатія. Маємо вийти з цієї війни мирним шляхом, щоб не гинули наші солдати. На сьогодні наша влада не знайшла жодного дипломатичного виходу з цієї війни. На жаль, Мінський формат себе вичерпав. Він був хибним з самого початку. Нам треба шукати інші варіанти, щоб примусити наших союзників, які гарантували нашу безпеку, тиснути на Росію, аби припинився вогонь, не гинули наші захисники на фронті, настав мир і перестала литися кров.

Друге. Боротьба з внутрішнім ворогом. Що думають наші солдати, які захищають фронт, яких неможливо підкупити, дивлячись на те, що відбувається тут, у центрі Києва, коли прямі агенти Кремля, вороги України, за московські гроші розхитують ситуацію. Так само за гроші Кайзера колись розвалювали Російську імперію, щоб через революцію всередині примусити солдат здатися. Солдатів підкупити не можна, а продажних політиків і продажних агентів Кремля можна завести сюди, розхитати країну, і тоді вже солдати не зможуть нічого втримати. Отже, щоб допомогти армії, ми маємо вести боротьбу з внутрішнім ворогом.

Третє. Звільнення заручників. На сьогодні однією із найголовніших проблем, яку не вирішено, є звільнення наших заручників, які вже третій рік перебувають у полоні кремлівських окупантів. Ми розуміємо, що в цій ситуації не все залежить від нас. Але ми повинні допомогти сім'ям, родичам заручників, які чекають на них. Давайте...

ГОЛОВУЮЧА. Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Доброго дня, шановні колеги! Сьогодні ми будемо заслуховувати пана Грицака. Я хотів би, щоб пан Грицак підготувався до свого виступу. Учора в Запорізькій області відбулася визначна подія. Працівниками СБУ, в яких, правда, вистачило совісті і розуму відмовитися від цієї справи, разом із прокурором було сфабриковано справу проти чотирьох депутатів Наталівської сільської ради (Запорізька область), які, за версією СБУ, готували державний переворот в Україні. Але цей план провалився – в суді працівники СБУ визнали хибність цієї справи. Я хотів би, щоб ті агенти Кремля, які сидять в СБУ і не займаються відловлюванням тут агентури Кремля, а воюють з депутатами Наталівської сільської ради, були притягнуті до відповідальності разом з прокурором Запорізької області паном Романовим, який сфабрикував цю справу.

Пане Грицак, я хочу о 12 годині почути від вас інформацію про те, як чотири депутати сільської ради, за версією прокурора Запорізької області, готували державний переворот в державі Україна.

Така ситуація виникла через те, що «визначний» діяч, посіпака режиму Кучми і Кравченка, нинішній губернатор Запорізької області Бриль намагався реалізувати незаконну схему щодо передачі 160 га землі в селі Наталівка підставній фірмі інвалідів, яка нібито оброблятиме ці землі. Коли населення Наталівки вийшло на акцію протесту, зняло керівника цього населеного пункту, призначивши секретаря ради, тоді включилися працівники СБУ і прокуратура, щоб оголосити про держаний переворот.

Завтра в парламенті ми будемо розглядати питання щодо продовження мораторію на приватизацію земель сільськогосподарського призначення. Я думаю, для нас це буде визначне питання, що поставить хрест на таких горе-землевласниках, які намагаються на горі людей забирати землю у селян. Гадаю, завтра рішення буде прийнято.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується Олександр Вілкул, якому передав слово Ігор Шурма. Будь ласка.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановний народе України! Насамперед я вітаю всіх службовців Збройних Сил України з професійним святом та бажаю миру. У своєму виступі я хочу наголосити на тому, з чим стикаються і солдати, і цивільні – опалювальному сезону. За чотири роки тарифи на газ зросли у 8,2 разу, але в квартирах не потеплішало, якість послуг стала значно гіршою. Позавчора я проїжджав Кіровоградську область. Там з боєм жартують щодо назви міста Кропивницький. Кажуть, це Кіровоград без тепла.

Через зубожіння у людей одна надія на субсидії. За три роки, до квітня 2017 року, кількість отримувачів субсидій збільшилася в шість разів – 7,5 мільйона родин не мали змоги платити за комуналку. Але людей знову ошукали: зменшення норм газу, незначні підвищення виплат, які з'їдає інфляція, призвели до того, що до жовтня мільйон родин позбавили субсидій, а в наступному році їх отримуватиме ще менше родин, бо на виплату субсидій виділено лише 71 мільярд гривень. Борги населення вже перевищують 1 мільярд доларів, і наступним кроком буде відбирання у людей квартир через борги. Щоб цьому запобігти я подав законопроект [№ 2275-1](#), але його другий рік не вносять до залу для голосування.

До боргів населення треба додати ще й невивплати з держбюджету підприємствам за субсидіями. Із 69 мільярдів гривень майже половина пішла на погашення боргів держави за попередні періоди. А де брати гроші на виплату зарплат, ремонт та розвиток мереж? І, як наслідок, через зростаючі борги із заробітної плати відбуваються масові звільнення кваліфікованих енергетиків, які виїжджають за кордон. Наприклад, у Черкасах в листопаді через борги із заробітної плати працівники всіх ремонтних бригад високовольтних мереж написали заяви про звільнення.

Маємо проблему з недостатньою кількістю вугілля. Необхідно 2,5 мільйона тонн, а на 1 грудня є лише 1,5. Через блокаду все залежатиме від поставок вугілля із-за кордону. Але взимку умови судноплавства погіршилися. Платять гроші американським шахтарям у Пенсільванії, замість того, щоб кормити своїх.

Ми вимагаємо: знизити тарифи вдвічі – до економічно обґрунтованого рівня (наразі 1700 – собівартість, а продають по 7 тисяч),

припинити відбирати субсидії, забезпечити своєчасну виплату з держбюджету підприємствам енергетики та ЖКГ. Третій опалювальний сезон показує: якщо не змінити владу, то вона призведе всю країну до стану Алчевська.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується Ірина Луценко, якій передав слово народний депутат Іщенко. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні друзі! Шановні колеги! Сьогодні ми будемо розглядати низку законопроектів, які дадуть можливість підтримати найбільш незахищені верстви населення – громадян України, які потребують додаткової підтримки і додаткового захисту. Це діти-інваліди, діти, які потерпали від сексуального насильства, сім'ї, де жінки і діти за закритими дверима потерпають від домашнього, психологічного, фізичного, економічного насильства. Це ті проблеми, про які не прийнято говорити в Україні відкрито, говорити про них соромно, вони залишаються за закритими дверима сім'ї. Але людина виходить із свого куточка, який умовно можна назвати теплим, у соціум, іде на роботу. Прийнятим рішенням ми можемо виправити ситуацію. Наведу деякі цифри.

Дослідження показали, що сексуальне насильство стосовно дітей, яке вчиняється особами, котрих діти знають і з якими спілкуються вдома і в сім'ї, є однією із найбільш руйнівних у психологічному плані форм сексуального насильства, яке має довготривалі, негативні, невідворотні наслідки. Щороку понад 3 мільйони дітей в Україні спостерігають за актами насильства у сім'ї або є їх вимушеними учасниками. Діти скривджених матерів у 6 разів частіше намагаються накласти на себе руки, 50 відсотків схильні до зловживань наркотиками та алкоголем. Майже 100 відсотків матерів, які зазнали насильства, народили хворих дітей, переважно з неврозами, заїканням, енурезами, церебральним паралічем, порушенням психіки.

Домашнє насильство. У власних родинх майже 70 відсотків жінок піддаються різним формам знущань і принижень. За даними МВС 23 відсотки тяжких насильницьких злочинів відбувається саме

у родинях. Щорічно близько півтори тисячі жінок, і ця тенденція збільшилася за останніх три роки, помирають від рук власних чоловіків. Домашнє насильство в Україні є причиною 100 тисяч днів госпіталізації, 30 тисяч звернень до відділів травматології та 40 тисяч викликів лікарів. Ці цифри вказують на неймовірну масштабність домашнього насильства в Україні, на те, що в Україні є багато жінок, які потребують фахової підтримки та чекають на допомогу з боку держави, в якій живуть. Ці цифри підняли цілий пласт інших проблем: реабілітаційна робота з дітьми, психологічна робота з кривдниками, їхньою...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, дайте 30 секунд.

ЛУЦЕНКО І.С. Сьогодні і завтра, розглядаючи і голосуючи за важливий для України проект Закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству», будемо мати можливість не просто підтримати цих людей, а вирішити питання подальшої долі сімей, які щороку все більше і більше розпадаються. Адже сім'я – це той перший соціум, в якому знаходяться громадяни України, де чоловік і жінка є рівними.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Ірино.

Останній за списком слово має Юрій Дерев'янка. Потім, з вашого дозволу, у зв'язку з тим, що президія не має можливості записуватися на виступи, буде надано слово заступнику Голови Верховної Ради Оксані Сироїд та мені, Першому заступнику Голови Верховної Ради Ірині Геращенко.

Будь ласка, Юрію, виступайте.

ДЕРЕВ'ЯНКО Ю.Б., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 87, Івано-Франківська область, політична партія «Воля»). Рух нових сил. Дорогі колеги! Шановні українці! Сьогодні, о 6 годині, людей, які мирно зібралися перед Верховною Радою, було жорстоко побито силовиками, спецпризначенцями. Це було зроблено всупереч обіцянкам Генерального прокурора Юрія Луценка, який вчора з цієї високої трибуни гарантував мирне зібрання мирних людей. Він збрехав. У палатку, де знаходилося понад

35 людей, ввірвалися спецпризначенці, розтрошили людям голови, поламали ребра. Деякі із постраждалих наразі знаходяться в лікарні.

Шановний пане Луценко! Люди просили мене сказати вам особисто, що вони не танцюватимуть і не співатимуть перед Верховною Радою. Якщо ще раз проллється кров мирних українців, які знаходяться перед Верховною Радою, вони всі підуть до вас додому. Я вас дуже прошу не робити ніяких силових сценаріїв і не провокувати людей.

Сьогодні це все відбулося тому, що начебто шукали Саакашвілі, який мав знаходитися в палатці, в якій потрошили людей. Пан Луценко вчора казав про те, що Генеральна прокуратура діє виключно відповідно до закону. Але, шановні українці, вчора Генеральна прокуратура разом зі Службою безпеки вчинила ряд кримінальних злочинів: не було вручено жодної підозри ні пану Саакашвілі, ні його адвокату, ні адвокатам, яких не допускали; не було здійснено затримання та арешту пана Саакашвілі, жодного протоколу нікому не давали і досі немає жодного процесуального документа; не було здійснено обшуку, бо після обшуку підписується протокол і складається перелік та опис вийнятих речей. Учора було викрадення особистих речей Саакашвілі, жодних документів не було підписано. У такий спосіб були здійснені злочини щодо викрадення особи, незаконного втручання в її приміщення. І це робили справжні партнери Курченка та агенти ФСБ.

Шановні українці! Я вам хочу продемонструвати бізнес-схему бізнес-партнерства пана Порошенка з Курченком і Медведчуком, яке стосується нафтопроводу «ПрикарпатЗахідтранс», який сьогодні коштує понад 100 мільйонів доларів, незаконно переданий Курченку і Медведчуку у власність. Замість того, щоб після розпаду Радянського Союзу цю трубу зробити власністю українського народу, Курченко, Порошенко і Медведчук через цей нафтопровід контрабандою поставляють в Україну нафтопродукти. І тепер мають ризик його втратити, бо Саакашвілі, я, громадяни-активісти подали запити до НАБУ, яке цим активно займається.

Ми звертаємося до українських громадян: давайте сьогодні о 18 годині мирно зберемося біля стін парламенту, щоб осудити цей безлад...

ГОЛОВУЮЧА. Я прошу припинити виступ (*Шум у залі*). Звертаюся до всіх виступаючих з високої трибуни з проханням насамперед шанувати українські закони, не закликати до агресивних і насильницьких дій, за якими ми спостерігаємо вже два місяці. Усі, кого викликають силові структури на допити, мають на них ходити, а не тікати від українських силових структур.

До слова запрошується шановна колега пані Оксана Сироїд. Будь ласка, пані Оксано.

СИРОЇД О.І., *заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»*). Шановні колеги народні депутати! Шановний народе України! Я хочу до всіх звернутися стосовно того, що вчора в цих стінах сталася вкрай небезпечна і зухвала подія: Генеральний прокурор України погрожував народному депутату України, намагався принизити його гідність і репутацію. У своєму виступі Генеральний прокурор України порушив практично усі засади судочинства та діяльності прокуратури. Генеральний прокурор зневажив людську гідність, об'єктивність, неупередженість. Генеральний прокурор взагалі не знає, що таке політична нейтральність. Генеральний прокурор, на жаль, не розуміє, що таке професійна етика, важлива для його інституції.

Також Генеральний прокурор порушив обов'язки, яких він повинен дотримуватися відповідно до статті 19 Закону України «Про прокуратуру». На жаль, Генеральний прокурор вчергове продемонстрував свою повну професійну некомпетентність. Але проблема не лише в його некомпетентності. Генеральний прокурор зневажив не лише народного депутата Олега Березюка, а й кожного із вас, бо він зневажив парламент, в стінах якого він виступав, він зневажив Президента. Якби ми були сильними, якби інституції Президента і парламенту були гідними тих людей, які нас обирали, то вже сьогодні ми голосували б за відставку Генерального прокурора. Найстрашніше, що Генеральний прокурор дозволяє собі так виступати тому, що є усвідомлення ним своєї повної безкарності, у тому числі й щодо знищення антикорупційних органів.

Крім того, учорашні дії Генерального прокурора, насправді, є зловживанням службовими повноваженнями, що є замахом на злочин

відповідно до щонайменше двох статей Кримінального кодексу. Але до кого має звертатися людина, якщо злочини у стінах парламенту скоює сам Генеральний прокурор? Якщо людина не має влади, до якої вона може звернутися за справедливістю, вона звертається до Творця, щоб змінити владу.

Хочу нагадати події чотирирічної давнини. Тоді міністр Захарченко став символом свавілля режиму Януковича. Сьогодні, на жаль, Юрій Луценко є символом свавілля режиму Порошенка. Виходом з цієї ситуації є негайне відсторонення Президентом Юрія Луценка від обов'язків Генерального прокурора та звернення до парламенту з поданням про його відставку. Президент має негайно відсторонити Юрія Луценка.

Також потрібно негайно відкрити кримінальне провадження і розслідувати злочин, вчинений Генеральним прокурором у стінах українського парламенту. Якщо цього не станеться, ви всі, на жаль, приречені.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, повідомляю, до президії надійшли дві заяви від фракцій з вимогою про надання перерви. Але є згода замінити перерву виступом з трибуни. Після виступу пані Ірини, я надам слово для виголошення заяв.

А зараз слово для виступу надається Першому заступнику Голови Верховної Ради України Ірині Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Дозвольте ще раз від імені кожного із нас висловити слова подяки Збройним Силам України, військовим чоловікам і військовим жінкам, які сьогодні гідно захищають територіальну цілісність і суверенітет України та безпеку європейського простору. Дозвольте вибачитися перед Збройними Силами України за те, що не всі народні депутати України гідні нашої армії, за те, що в дні, коли продовжується агресія на сході України і ми бачимо збільшення кількості обстрілів в усіх напрямках, негідні дії відбуваються, в тому числі в українському парламенті і поза його межами,

за те, що дехто, які скачуть в камуфляжі, дозволяють собі одягати форму, святую для українських солдатів і офіцерів, плюндрувати її, здійснювати злочин. Вони мають відповідати за українським законом за те, що заносять в український парламент шашки і ставлять під загрозу життя не лише своїх колег депутатів, а й журналістів, просто відвідувачів українського демократичного парламенту. Дивно виглядає те, коли дуже демократична фракція одних депутатів за неправильне голосування виключає зі своєї фракції, а інших, хто шашками махає в присутності українських дітей, вважає своїми найкращими представниками. Ви спочатку з ними розберіться, а потім будете давати поради Генеральному прокурору. Також ми чекаємо від цієї фракції відшкодувань за майно, яке було пошкоджене під час шмагування президії Верховної Ради України.

Проте хочу повернутися до іншого. Героїчні Збройні Сили України тиждень тому в рамках Мінських угод звільнили два села – Травневе і Гладосове, які знаходилися в сірій зоні. Ми вітаємо Збройні Сили України, які сьогодні несуть мир в українські села. Але тоді, коли наші Збройні Сили звільнили ці села, орки знеструмили їх, зупинили газопостачання. Сьогодні наші відповідні цивільні служби проводять там ремонтні роботи.

Шановні колеги, я прошу вас підтримати мене в наступному. Жителі цих двох сіл три роки не отримували пенсій і виплат, бо знаходилися в сірій зоні і їм згідно з постановами уряду просто не могли їх виплачувати. Від імені всіх народних депутатів ми звертаємося зараз до уряду, який сьогодні проводить своє засідання, з проханням терміново включити до переліку населених пунктів, які вже знаходяться під контролем української влади, села Травневе і Гладосове і негайно відновити там виплати пенсій, соціальних допомог, щоб до новорічних і різдвяних свят всі українські громадяни могли відчути турботу українського уряду та українського парламенту.

Слава Збройним Силам України! Бажаємо вам, дорогі, побільше перемог, а ми будемо стояти поруч.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, до президії надійшли заяви від фракцій «Самопоміч» і «Батьківщина» та фракцій «Блок Петра Порошенка» і «Народний фронт» з вимогою про оголошення перерви. Але є готовність замінити їх виступами з трибуни.

Запрошується на трибуну Єгор Соболев для виголошення заяви. Будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Я вчора пропустив день роботи у Верховній Раді, бо був у Маріуполі, де ми оскаржували арешти добровольців, які захистили нашу державу у 2014 році, які вийшли в Києві з мирною вимогою до парламенту і Президента про прийняття важливих антикорупційних законів і були захоплені спецпризначенцями поліції Донецької області, вивезені до Маріуполя і там на закритих засіданнях судів відправлені до СІЗО.

Другому командирі батальйону «Донбас» Анатолію Виноградському з позивним «Гал» судді в результаті апеляції адвокатів дозволили вийти під домашній арешт, але за умови, що жити він має в Маріуполі, хоча «Гал» киянин у багатьох поколіннях. Тобто він тепер має залишатися в місті, яке він цілий рік разом зі своїм батальйоном боронив у Широкиному. Добровольців Леоніда Литвиненка (позивний «Бек») з батальйону ОУН та Олександра Новікова (позивний «Хамер») з батальйону «Донбас» судді залишили за ґратами без будь-яких доказів, без будь-яких процесуальних причин.

Я хочу розповісти всім тим, хто сьогодні вітає з Днем Збройних Сил України, хто присутній в цій залі, хто нас дивиться, про те, як заплакана дружина «Бека» Лаура, коли почула, що її чоловік далі має залишатися в Маріупольському СІЗО, не хотіла його відпускати, схопила його руку крізь ґрати і тримала півгодини, поки Леонід не переконав її відпустити руку. Коли вона, хитаючись, виходила з суду разом з 14-річним сином, один із донецьких спецпризначенців у формі української поліції, які стояли на кожному поверсі суду, знущально сказав їй, дружині арештованого добровольця: «Слава Україні!», а інші засміялися. Ось на такий випадок ми маємо дати відповідь тут, у парламенті.

Правильно ви кажете, що наші Збройні Сили захищають там нашу незалежність, але ви тут під їхнім захистом обкрадаєте всю країну і прикриваєте реальних сепарів, які тільки й чекають, щоб розправитися з усіма, хто боровся за цю країну, включаючи Юрія Березу, Андрія Тетерука, Дмитра Яроша, Андрія Білецького. Питання лише в тому, до кого коли дійде черга. Ми маємо їх зупинити, ми маємо визволити нашу країну і від топ-корупції, і від реальних окупантів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошується на трибуну Андрій Тетерук для виголошення заяви. Будь ласка.

ТЕТЕРУК А.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні колеги народні депутати! Від фракції «Народний фронт» я вітаю чоловіків і жінок, які виконують завдання щодо захисту нашої країни, з Днем Збройних Сил України. Збройні Сили є гордістю, головним гарантом безпеки нашої держави. Ми працюватимемо над посиленням наших Збройних Сил, підняттям престижу професії військового.

Тепер щодо заяви від фракції «Народний фронт». Ми не здивовані, що Міхеїла Саакашвілі офіційно підозрюють у злочинній співпраці з Сергієм Курченком – банкіром сім'ї Януковича, який нині переховується в Росії і активно колоборує з ФСБ на окупованих територіях. Оприлюднені Генеральною прокуратурою України матеріали стали лише черговим штрихом до картини деструктивної діяльності Саакашвілі.

У 2015 році Саакашвілі замість того, щоб долучитися до впровадження реформ, розпочав в Україні персональну політичну кампанію, засновану на демагогії і брехні. Він провалив роботу на посаді голови Одеської обласної державної адміністрації, організував травлю Одеського припортового заводу, фактично, зірвавши конкурс з приватизації цього великого держпідприємства.

У 2015-2016 роках Міхеїл Саакашвілі брав активну участь у дискредитації коаліційного уряду Арсенія Яценюка, а згодом особисто зізнавався, що його використали у чужій брудній політичній грі. Немає сумніву, що головним натхненником цієї штучної політичної

кризи був Кремль, а промосковські олігархи в Україні лише фінансували цю кампанію. Доказом цього є, наприклад, заява олігарха-втікача Онищенка. Ворог хотів зумовити дочасні парламентські, а головне, президентські вибори через відставку Прем'єр-міністра Яценюка і розвал коаліції, кінцева мета – зупинка реформ, євроатлантичної інтеграції України, припинення фінансування армії та інфраструктурний колапс. Цей план Кремля за незначними тактичними змінами виконується й досі паралельно із відкритою збройною агресією. На жаль, попутниками Москви стали деякі українські політики, які бездумно переслідують свої егоїстичні інтереси.

Саакашвілі та його посібники продовжували виконувати свої деструктивні завдання, поставлені в 2015 році. Регулярні заклики до масових заворушень і непокори владі, цинічний і незаконний прорив кордону, нульова увага до війни Росії проти України, заклики закрити Нацгвардію, інші факти свідчать про те, що Саакашвілі послідовно прагне до делегітимізації цілої Української держави, створення атмосфери хаосу та відчаю. Наголошуємо, навіть, якби Саакашвілі переслідував лише особисті політичні цілі, його діяльність об'єктивно вигідна Кремлю і супершкідлива для України.

Тому ми дуже серйозно поставилися до інформації Генеральної прокуратури і вимагаємо якнайшвидшого надання їй правової оцінки. Політична партія «Народний фронт» закликає: Міхеїла Саакашвілі пройти передбачені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 30 секунд для завершення виступу.

ТЕТЕРУК А.А. ...передбачені законом процедури і відповіді на запитання слідчих та суддів; Генерального прокурора України і Службу безпеки України забезпечити оперативне неупереджене повне кримінальне провадження щодо Міхеїла Саакашвілі зі стовідсотковим дотриманням його процесуальних прав; щирих фанатів Саакашвілі не вдаватися до насильства і не перешкоджати законним процесуальним діям, адже вони таким чином затягують з'ясування істини і протиставляються Українській державі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте ще 10 секунд.

ТЕТЕРУК А.А. ...громадян України, світове співтовариство не піддаватися на щедро фінансовані демагогії і популізм, за якими, зазвичай, не лише в Україні стоїть російська пропаганда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, колеги, ми завершили виступи від фракцій. Прошу секретаріат Верховної Ради, голів фракцій запросити всіх депутатів до залу.

Колеги, як ви знаєте, на завтра запланований розгляд проекту Державного бюджету на 2018 рік. Ми маємо шанс розглянути і прийняти бюджет 7 грудня, порушивши багаторічну традицію приймати його під новорічну ніч, о 5 ранку. Але для цього необхідно всім максимально організуватися і в роботі комітетів, і в роботі Апарату.

Тому я даю доручення комітетам з питань податкової та митної політики і з питань бюджету сьогодні провести свої засідання, з тим щоб максимально швидко підготувати для розгляду в другому читанні проекти законів: «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» ([№ 6776-д](#)), «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» ([№ 7116](#)) та «Про Державний бюджет України на 2018 рік» ([№ 7000](#)). Я переконаний, якщо будемо працювати злагоджено та ефективно, завтра ми зможемо прийняти Державний бюджет України, і це буде великою ознакою стабільності в нашій державі, бо Верховна Рада України є осередком стабільності.

Тепер, колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного. Прошу всіх зайняти робочі місця. За традицією, перед тим, як розглядати питання, я проводитиму рейтингове голосування, хоча знаю, що всі фракції підтримують питання, зазначені в порядку денному. Але тим не менше я скористаюся своїм правом.

Першим до розгляду стоїть проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо додаткових гарантій соціального захисту дітей-інвалідів» ([№ 2912](#)). Усі фракції знають цей законопроект, очевидно, вже є рішення щодо нього.

Колеги, прошу провести рейтингове голосування, щоб побачити рівень мобілізації в залі для розгляду законопроекту. Голосуємо!

«За» – 197.

Як я й передбачав, є високий рівень підтримки.

Покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 65, «Народний фронт» – 50, «Опозиційний блок» – 19, «Самопоміч» – 12, Радикальної партії – 16, «Батьківщина» – 6, «Воля народу» – 4, «Партія «Відродження» – 7.

Я пропоную розпочати обговорення. Прошу голів фракцій змобілізувати депутатів, щоб ми вийшли на позитивне рішення.

Отже, вашій увазі пропонується законопроект № 2912.

Є пропозиція розглядати дане питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати.

«За» – 166.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується народний депутат України Луценко Ірина Степанівна. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.С. Шановні колеги! Законом України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» держава взяла на себе обов'язок забезпечувати соціальний захист дітей-інвалідів. Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про внесення зміни до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо посилення захисту прав дітей-інвалідів» [№ 339-VIII](#) від 21 квітня 2015 року, згідно з яким було надано відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації жінкам та чоловікам, на утриманні яких перебуває дитина-інвалід підгрупи «А» І групи віком до 18 років. Після прийняття та підписання цього закону Президентом до мене звернулися депутати з фракції «Самопоміч», вказавши на те, що частина дітей з достатньо серйозними обмеженими можливостями залишилася без підтримки та захисту.

Тому з метою вирішення вищезазначеного питання вашій увазі пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо додаткових гарантій соціального захисту дітей-інвалідів». Цим законопроектом пропонується створення додаткових гарантій соціального захисту для неповнолітніх дітей-інвалідів, які мають будь-які види порушень функцій організму II-IV ступеня їх

вираження та обмеження життєдіяльності будь-якої категорії I-IV ступеня. Відповідні гарантії полягатимуть у наданні батькам (жінкам і чоловікам) таких дітей права на: відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації або можливості за їх бажанням проходити військову службу за місцем проживання; звільнення з військової служби тих, які на даний час призвані до мобілізації у Збройні Сили України та інші військові формування.

Крім того, законопроектом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, додайте 1 хвилину.

ЛУЦЕНКО І.С. Законопроектом пропонується встановити, що не лише чоловіки, а й жінки з числа військовозобов'язаних, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, мають право на відстрочку від призову під час мобілізації.

Прийняття даного законопроекту сприятиме не лише удосконаленню процедури проведення мобілізації та проходження військової служби з точки зору захисту інтересів неповнолітніх дітей-інвалідів, а й врахуванню інтересів сфери національної безпеки та оборони. Прошу підтримати даний законопроект за основу та в цілому з урахуванням пропозицій профільного комітету, оснований на пропозиціях Міністерства оборони.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується член Комітету з питань національної безпеки і оборони Іван Вінник. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, народе України! Насамперед я хотів би привітати всіх і кожного зі святом – Днем Збройних Сил України. Це дуже важливе свято для України в особливий період. Саме Збройні Сили України в умовах, коли у світі, на жаль, верховенство права певною мірою скомпрометовано, реалізують позицію сили, яка дозволяє отримувати перемоги українській

дипломатії, робити реформи всередині країни, жити, мати мирне небо над головою. Я бажаю багато перемог, багато здоров'я всім військово-службовцям, українським воїнам і перемоги нашій державі.

Законопроект, який стосується питань нацбезпеки і оборони, напевно, символічно розглядається сьогодні. Я дуже дякую спікеру Верховної Ради за те, що даний законопроект поставлений до порядку денного. Його суть є надзвичайно простою, продиктована гуманітарними питаннями, за які Україна відповідає своєю Конституцією та міжнародними зобов'язаннями.

У нас є близько 157 тисяч дітей-інвалідів офіційно зареєстрованих і 5 тисяч осіб, батьків, які їх утримують, але сьогодні підпадають під мобілізацію на особливий період або проходять службу у Збройних Силах України. Нормами цього законопроекту дозволяється звільнити від мобілізації та припинити службу в Збройних Силах України за бажанням батьків, якщо вони вважають за потрібне і можливим не проходити службу, а опікуватися виключно дітьми-інвалідами.

У ході обговорення законопроекту на засіданні комітету представники Міністерства оборони України, загалом підтримуючи законодавчу ініціативу, запропонували обмежити категорії осіб, які підпадають під такі форми звільнення, як види порушень функцій організму III-IV ступеня, а обмеження життєдіяльності – II-III ступеня їх вираження. Ця пропозиція була підтримана присутніми на засіданні членами комітету.

З огляду на зазначене комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду законопроекту в першому читанні прийняти його за основу та в цілому як закон з урахуванням техніко-юридичних і редакційних правок, зокрема, замінивши цифри «II-IV» цифрами «III-IV», а цифри «I-IV» цифрами «II-III». Прошу підтримати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Нагадую головам фракцій: ви маєте запросити депутатів до залу для мобілізації для прийняття рішення.

Від «Самопоміч» виступає Лаврик Олег Васильович.

ЛАВРИК М.І., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 161, Сумська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Роману Семенуці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семенуца. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Захист прав та інтересів дітей в нашій країні традиційно болюча проблема, а з початком російської агресії і війни ця проблема стала ще більш болісною. У нас з'явилися нові діти війни, діти-сироти, що втратили батьків на фронті, діти-біженці. Але найуразливішою категорією залишаються діти-інваліди, яким потрібна допомога дорослих.

Цією Верховною Радою вже прийнято низку законодавчих актів, спрямовану на посилення захисту прав дітей у період мобілізаційної підготовки та мобілізації військовозобов'язаних та дітей військово-службовців. На сьогодні не підлягають призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язані чоловіки, на утриманні яких перебуває троє і більше дітей, одинокі матері, не підлягають призову усиновителі, опікуни, піклувальники дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, військовозобов'язані, на утриманні яких перебувають діти, що мають виключно високу міру втрати здоров'я та повну залежність від постійного стороннього догляду.

Разом з тим очевидно, що таких змін недостатньо. За статистичними даними сьогодні в Україні кількість дітей з інвалідністю сягнула 167 тисяч – близько 2 відсотків від загальної кількості дітей в Україні. Як показує міжнародна вітчизняна практика, для того щоб діти-інваліди в ранньому віці максимально могли розвинути свої природні здібності і в подальшому своєчасно та найбільш повно інтегруватися в суспільство, вони мають виховуватися в повній сім'ї.

Тому нашим законопроектом пропонується запровадити додаткові гарантії соціального захисту для неповнолітніх дітей-інвалідів шляхом надання батькам таких дітей права на відстрочку від призову на

військову службу під час мобілізації та на звільнення з військової служби. Положення законопроекту значною мірою мінімізує можливість таких осіб брати участь у бойових діях безпосередньо на території проведення антитерористичної операції. Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від «Народного фронту» народний депутат Унгурян. Будь ласка.

УНГУРЯН П.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Слава Ісусу Христу! Шановні колеги! Як вже зазначали, є символічним те, що саме сьогодні, в День Збройних Сил України, ми розглядаємо, дійсно, важливий законопроект. Однозначно, ми маємо додати до пакета соціальних гарантій соціальну підтримку найнеспроможнішим верствам населення, маленьким українцям з обмеженими фізичними можливостями, з тим щоб забезпечити їм батьківське піклування, навіть, у такі важкі часи, які передбачають мобілізаційну підготовку та інші форми організації населення під час військової агресії. Я думаю, ми всі усвідомлюємо, скільки дітей постраждало внаслідок війни, розв'язаної на сході України, скільки дітей залишилося з ушкодженнями, хворобами, яких ми маємо підтримати.

Я хотів би подякувати Ірині Степанівні Луценко, яка є розробником цього законопроекту та наступних проектів, спрямованих на боротьбу з домашнім насильством, які ми розглядатимемо в другому читанні. Як вже зазначалося, саме сім'я, сімейні цінності, притаманні християнській країні Україна, є запорукою успішної держави, успішного функціонування суспільства. Всеукраїнська рада церков і релігійних організацій направила листи в підтримку цих законопроектів саме в тому формулюванні, яке було прийнято в першому читанні. Профільні комітети це підтримали, чому я дуже радію. Давайте підтримаємо дітей, підтримаємо українські родини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від «Опозиційного блоку» Юрій Павленко. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановна головуюча! Шановні народні депутати України! «Опозиційний блок» підтримує даний законопроект і вважає його надзвичайно актуальним. Більше того, «Опозиційний блок» вважає, що захист прав дитини, забезпечення її прав повинні бути одним із головних пріоритетів державної політики, тим паче, в сьогоденні дуже непростих умовах розвитку нашої країни.

Разом з тим ми хочемо звернути увагу на окремі небезпечні дії з боку держави, які сьогодні здійснюються по відношенню до дитини. Зараз активно розповсюджується і реалізовується проект, так звана деінституалізація, яким передбачається ліквідація інтернатних закладів і запровадження інклюзивної освіти. «Опозиційний блок» і я особисто підтримуємо і деінституалізацію, і інклюзивну освіту, які повинні здійснюватися з максимальним врахуванням інтересів дитини. Натомість на місцях ми бачимо перебір, дуже серйозні порушення прав дитини під час реалізації даних ініціатив, які активно підтримуються, зокрема Президентом України та його дружиною. Як приклад, хочу сказати про ситуацію, яка склалася в Житомирській області, коли по відношенню до трьох інтернатних закладів для дітей з особливостями розумового розвитку, вадами зору, особливостями слуху почали здійснювати дуже небезпечні дії. Тишком-нишком розпихують дітей в школи, не забезпечуючи і не підготовлюючи до цього ні школи, ні вчителів, ні дітей як здорових, так і тих, які переводяться до життя і навчання в колективі.

Тому, підходячи до проблеми деінституалізації, я прошу на перше місце ставити інтереси конкретної дитини, а не бажання сподобатися Президенту чи...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» Іван Спориш. Будь ласка.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Спориш, секундочку.

Колеги, це останній виступ, через 2 хвилини відбудеться голосування. Тому я переконливо прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу.

Будь ласка, Іване Дмитровичу, виступайте.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). «Блок Петра Порошенка», виборчий округ № 15, Вінниччина. Шановні народні депутати! Шановна президіє! Сьогодні досить актуальним є законопроект № 2912, і, слава Богу, його підтримують усі фракції, що дуже приємно, бо пропонуються додаткові гарантії дітям-інвалідам з будь-якими видами порушень функцій організму.

Ми знаємо, що в Україні є понад 150 тисяч дітей-інвалідів і близько 5 тисяч осіб, батьків, які їх утримують, але сьогодні вони військовозобов'язані. Пропонується надати їм право на продовження служби за місцем проживання, на відстрочку від призову. Я вважаю, ми повинні підтримати даний законопроект і за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Обговорення завершено. Прошу всіх заходити до залу і зайняти свої місця.

Колеги, спочатку я поставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу. Якщо буде позиція залу, поставлю про прийняття в цілому (*Шум у залі*). Відразу в цілому? Усі це підтримують? Добре.

Колеги, щоб ми не поверталися до голосувань, будь ласка, займіть робочі місця і приготуйтеся до голосування.

Отже, ставиться на голосування пропозиція комітету про прийняття за основу та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо додаткових гарантій

соціального захисту дітей-інвалідів» ([№ 2912](#)). Прошу голосувати. Кожен голос має вагу. Голосуємо!

«За» – 239.

Рішення прийнято. Закон прийнятий.

Колеги, не розходьтєся. Переходимо до розгляду наступного законопроекту. Але перед тим, як його розглядати, я також проведу рейтингове голосування. Приготуйтеся, будь ласка, до голосування.

Отже, прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні на предмет підтримки законопроекту [№ 4952](#). Голосуємо!

«За» – 211.

Колеги, я так розумію, розгляд підтримується? (*Шум у залі*).

Заява від яких фракцій? Радикальної партії і... (*Шум у залі*). Від «Народного фронту» вже була заява, від «Самопоміч» також.

Олегу Валерійовичу, найдіть партнера для подання заяви з вимогою про оголошення перерви.

Колеги, до президії надійшла заява від фракції Радикальної партії та групи «Воля народу» з вимогою оголосити перерву, яку вони готові замінити виступом з трибуни.

Будь ласка, Олегу Валерійовичу, 3 хвилини.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні колеги! Шановний пане Голово! Пане Голово Верховної Ради я прошу вашої уваги! Рішенням Верховної Ради в травні були припинені повноваження народного депутата України Андрія Артеменка у зв'язку з втратою ним громадянства. Артеменко, який, як ви пам'ятаєте, торгував Кримом з російською агентурою у Вашингтоні, намагався просунути цей план. Ми виключили Артеменка з фракції. Президент прийняв рішення про позбавлення його громадянства України. Верховна Рада на підставі Конституції України достроково припинила повноваження народного депутата Артеменка у зв'язку з втратою українського громадянства.

Артеменко звернувся до Вищого адміністративного суду, де оскаржив рішення Президента і Верховної Ради про позбавлення його громадянства і припинення депутатських повноважень. Рішенням Вищого адміністративного суду за позовом Артеменка, зокрема до Верховної Ради, ось це рішення від 20 листопада, відмовлено у задоволенні позову і скасуванні рішення Верховної Ради України про припинення депутатських повноважень Артеменка. Відповідно до Кодексу про адміністративне судочинство, якщо рішення не оскаржується протягом 10 днів, воно набуває чинності. Дане рішення не було оскаржено. Отже, 30 листопада рішення Вищого адміністративного суду про припинення повноважень Артеменка набуло чинності.

Центральна виборча комісія мала б зареєструвати нового народного депутата України, наступного за списком Радикальної партії, Валерію Заружко, матір трьох дітей, біженку з Донецька. Але ЦВК, в ручному режимі керована Адміністрацією Президента, незважаючи на чинне рішення Вищого адміністративного суду, і досі не провела засідання ЦВК, не визнала обраним нового народного депутата України.

Чим це пояснюють? ЦВК звернулася з листом до Вищого адміністративного суду з проханням надати їм підтвердження про те, що рішення набуло чинності. Вищий адміністративний суд замість того, щоб дати підтвердження ЦВК, що рішення набуло чинності, звернувся до Верховного Суду з проханням дати підтвердження, що Артеменко не оскаржував рішення адмінсуду. Нонсенс! Навіть, якби скарга була, вона подавалася б через Вищий адміністративний суд. Тобто Вищий адміністративний суд і ЦВК, контрольована Адміністрацією Президента, навмисно штучно блокують прийняття рішення про обрання нового народного депутата України.

Я звертаюся до виконуючого обов'язки Голови Вищого адміністративного суду України пана Михайла Смоковича з проханням негайно надати всі необхідні документи Центральній виборчій комісії, з тим щоб вона невідкладно прийняла рішення про реєстрацію нового народного депутата України Валерії Заружко.

Також звертаюся до Голови парламенту з проханням дати доручення Апарату Верховної Ради негайно зв'язатися з ЦВК, вирішити всі технічні, штучно створені Адміністрацією Президента проблеми, щоб дати народному депутату України від Радикальної партії

можливість зайти до Верховної Ради. Не шантажуйте нас, не створюйте штучні перешкоди (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, переходимо до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з тими явищами» ([№ 4952](#)).

Доповідає Мірошніченко Юрій Романович (*Шум у залі*).

ЛЯШКО О.В. Андрію Володимировичу, я до вас публічно звернувся з проханням дати доручення... (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію Романовичу, доповідайте.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Я хотів би представити вам надзвичайно важливий проект закону, який розроблявся за участі колег з міжфракційного об'єднання «Рівні можливості». Цей законопроект об'єднав, фактично, всі фракції, і спрямований на виконання тих норм і зобов'язань, які випливають зі Стамбульської конвенції. Ви пам'ятаєте, що ми не знайшли згоди щодо ратифікації цієї конвенції, але зміст, всі позитивні пропозиції цієї конвенції стосовно запобігання домашньому насильству викладені в законопроектах, які пропонуються на ваш розгляд.

Законопроектом, який я маю честь представляти в другому читанні, передбачається можливість застосування тих заходів, які дозволили б нам вчиняти певний вплив і санкції щодо порушників.

До законопроекту, який ми прийняли в першому читанні, надійшло 87 поправок. Робоча група, до складу якої увійшли і автори проекту, і експерти, і спеціалісти, під час опрацювання законопроекту

до другого читання врахувала повністю 23 поправки, частково або редакційно – 7, відхилила – 57.

Шановні колеги! Я прошу підтримати рішення комітету. Робоча група кілька разів збиралася, вивірила порівняльну таблицю, і на даний момент готова підтримати цей законопроект в редакції комітету. Якщо хтось наполягає на розгляді поправок, бо таке право є, я готовий відповідати і коментувати їх. Але, враховуючи, що присутність народних депутатів в залі не завжди дозволяє нам просто фізично зібрати голоси, я не затягував би штучно цей процес, тим паче, після перерви виступатимуть правоохоронці.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, повідомляю, щойно я дав доручення Апарату Верховної Ради розібратися з проханням, висловленим головою фракції Радикальної партії. Найближчим часом Апарат здійснить усі заходи для передання даної справи до суду.

А тепер у мене є запитання до вас, колеги. Ми будемо розглядати всі відхилені поправки чи, можливо, ті, на розгляді яких є наполягання? *(Шум у залі)*.

Колеги, давайте вчинимо так. Я називатиму ті поправки, на розгляді яких наполягатимуть.

Алексєєв. Будь ласка, називайте поправку і кажіть проблематику.

АЛЕКСЄЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Доброго дня, шановні колеги! Щойно я з доповідачем говорив з приводу запропонованої до другого читання редакції законопроекту. Ми її підтримуємо, але хотів би зауважити, що з часу підготовки законопроекту до другого читання відбулися зміни до інших законодавчих актів і окремі положення цього законопроекту вже не відповідають чинному законодавству. Тому зараз я хочу озвучити два застереження до редакції законопроекту, підготовленого до другого читання, і прошу доповідача їх прокоментувати. Якщо буде воля залу, прошу підтримати ці застереження.

Щодо запропонованої редакції частини четвертої статті 91¹ Кримінального кодексу України. Ідеться про кримінально-виконавчі інспекції. На сьогодні кримінально-виконавчих інспекцій вже немає, є органи з питань пробації. Тому в цій частині потрібно зазначити, що контроль «здійснюється уповноваженими органами з питань пробації», щоб це відповідало чинному законодавству. Це перше застереження.

І друге застереження. З пункту 5 частини першої статті 91¹ запропонованої редакції Кримінального кодексу потрібно вилучити слова «або пробаційної програми», оскільки це положення суперечить Закону України «Про пробацію». У запропонованій редакції пропонуються програми роботи з кривдниками, що є достатнім для того, щоб виконувати завдання, передбачені цими законодавчими змінами.

У цілому підтримуємо ці законодавчі зміни.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мірошніченко. Будь ласка.

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Шановні колеги! Дуже слушні зауваження і коментарі озвучив щойно колега Алексєєв. Застереження стосовно інспекції, я вважаю, нам треба підтримати, а стосовно пробаційних програм, які пропонується вилучити, в такому режимі я не готовий коментувати. Тому що замінити інспекцію пробаційними органами, я вважаю, є логічним і правильним, а вилучати пробаційні програми, думаю, зараз не треба, я їх покищо залишив би, в найгіршому випадку ця норма просто не діятиме.

Шановні колеги! Якщо автори поправок, особливо відхилених, проаналізувавши аргументи комітету, відгукнулися на наше прохання не розглядати їх, то з урахуванням того, що було зараз сказано, прошу підтримати прийняття законопроекту в цілому.

Дякую.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Шановна заступник міністра соціальної політики пані Федорович! Щойно представники «Народного фронту» абсолютно справедливо зауважили, що норми законопроекту, який ми зараз розглядаємо, суперечать новому чинному законодавству і пропонують їх вилучити з цього законопроекту.

Представник комітету сказав, що він не заперечує. Ваша позиція щодо цього?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Автори поправок, я хочу вам повідомити, що якщо ми зараз не скоротимо розгляд, ризикуємо ненабрати голосів. Ще хтось наполягає на розгляді поправок? Можна переходити до голосування?

ГЕРАЩЕНКО І.В. Я дуже прошу, щоб представники уряду слухали обговорення.

Шановний пане Алексєєв, повторіть, будь ласка, ваші зауваження. Прошу пані Федорович їх послухати, бо це дуже важливо. Слухайте один одного. Це ж обговорення законопроекту, а не приватне спілкування.

АЛЕКСЄЄВ І.С. Зауваження стосувалося редакції частини четвертої статті 91¹ Кримінального кодексу України, де йдеться про те, що контроль за поведінкою засуджених здійснює кримінально-виконавча інспекція. На даний час кримінально-виконавчих інспекцій не існує, є органи з питань пробації. Тому цю норму принципово треба відкоригувати, щоб вона не була мертвою, і її можна було б застосовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо я поставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту з урахуванням поправки, озвученої депутатом Алексєєв, та техніко-юридичними правками, це буде коректно?

МІРОШНИЧЕНКО Ю.Р. Абсолютно коректно. Колеги, стосовно інспекції немає ніякого діалогу, тому що відповідно до чинного законодавства інспекцію потрібно замінити органами пробації, чого ми не встигли зазначити в порівняльній таблиці.

Стосовно пробаційних програм вносити якісь зміни до тексту з голосу ми не готові. Давайте це залишимо в редакції комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, через 2 хвилини буде голосування. Прошу всіх народних депутатів зайти до залу. Прошу голів фракцій зайти до залу і приготуватися до прийняття рішення.

А зараз Федорович прошу висловити позицію уряду щодо озвученої поправки. Будь ласка.

ФЕДОРОВИЧ Н.В., заступник міністра соціальної політики України. Ми підтримуємо позицію, висловлену шановним народним депутатом паном Мірошніченком.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, як я розумію, пропонується прийняти з урахуванням поправки Алексєєва, яку він озвучив під стенограму, і техніко-юридичними правками. Правильно?

Колеги, прошу не виходити із залу, а зайти всіх до залу, зайняти свої місця і приготуватися до голосування.

Прошу голів фракцій змобілізувати народних депутатів. Важливо, щоб була мобілізація у залі.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в другому читанні та в цілому проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами» ([№ 4952](#)) з урахуванням поправки, яку озвучив під стенограму народний депутат Алексєєв, та з техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято. Закон прийнятий.

Колеги, я хочу з вами порадитися. Наступний законопроект, який стоїть до розгляду, має 427 поправок, із них відхилених – 70. Ми можемо зараз розпочати його розгляд, а в четвер завершити, бо сьогодні не встигнемо?

Пані Ірино, приймається? Приймається.

Тоді зараз ми розпочинаємо розгляд наступного законопроекту, максимально проходимо поправки, але за його прийняття реально

будемо голосувати в четвер, бо о 12.30 ми заслуховуватимемо керівника Служби безпеки України.

Отже, вашій увазі пропонується розгляд проекту Закону «Про запобігання та протидію домашньому насильству» ([№ 5294](#)). Друге читання.

До доповіді запрошується перший заступник голови Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики та спорту Величкович Микола Романович. Будь ласка.

Прошу авторів поправок приготуватися до роботи.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»)*. Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Комітет дуже уважно підійшов до підготовки законопроекту до другого читання. Було створено робочу групу, до складу якої увійшли народні депутати України, представники центральних органів виконавчої влади, судді, адвокати, представники релігійних, громадських та міжнародних організацій. Переважну більшість спірних питань узгоджено. Законопроект підтримують як Всеукраїнська рада церков, так і громадські організації.

Хочу зупинитися на принципових змінах, що відбулися під час підготовки до другого читання. Насамперед законопроектом визначається, що усі громадяни є суб'єктами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Ми розуміємо, що без участі громадян держава не здатна самотійно подолати це негативне явище. Громадяни, яким стало відомо про випадки домашнього насильства, мають повідомити про них до органів місцевої влади або підрозділів Національної поліції, а також до кол-центрів з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознаками статі та насильству стосовно дітей, які в свою чергу мають негайно передавати повідомлення про випадки насильства до підрозділів поліції, служб у справах дітей для невідкладного реагування.

Відповідно до норм нового закону навчальним закладам доручається проводити інформаційно-просвітницькі заходи для дітей та студентів з питань запобігання та протидії домашньому насильству, в тому числі й щодо дітей, приділяючи при цьому особливу увагу

необхідності невідкладного повідомлення вчителям або кол-центру про випадки домашнього насильства, що стали їм відомі. Ми також були дітьми і краще дорослих знали, що відбувається з нашими однолітками. Тому, якщо дитина знає, що його однокласника вдома б'ють, але боїться про це сказати відкрито, він має зателефонувати до кол-центру і анонімно повідомити про це. Цьому має навчити школа, церква, засоби масової інформації. Це допоможе врятувати десятки дитячих життів.

Тепер хочу зупинитися на питанні створення Єдиного державного реєстру випадків домашнього насильства та насильства за ознаками статі. Метою створення реєстру є насамперед попередження повторних випадків насильства та захист життєво важливих інтересів постраждалих осіб, надання їм комплексної та своєчасної допомоги. Найголовніше – це забезпечити контроль профільного міністерства над своєчасним реагуванням та повідомленням про випадки насильства.

Водночас Уповноважений Верховної Ради України з прав людини та деякі громадські організації наполягали на тому, щоб інформація про постраждалу особу зберігалася лише з її згоди, і був визначений термін її зберігання. Комітет погодився з цим і в тексті законопроекту запропонував інформацію як про постраждалу особу, так і про особу, яка повідомила про вчинення насильства, зберігати лише за згодою цієї особи.

Я прошу ще 30 секунд.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, дайте 1 хвилину для завершення виступу. Ґрунтовний законопроект.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Також визначено термін зберігання інформації як про цих осіб у разі наявності їхньої згоди, так і про кривдника. Водночас у разі виправдання кривдника або спростування інформації про насильство його персональні дані негайно видаляються з реєстру.

Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради надало значну допомогу в опрацюванні статті 16 законопроекту щодо єдиного реєстру і повністю підтримує запропоновану редакцію.

Було подано 427 поправок, із яких: враховано повністю – 271, враховано частково – 95, відхилено – 61.

Комітет пропонує прийняти законопроект у другому читанні та в цілому. Готовий до розгляду поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего.

Починаємо розгляд відхилених поправок.

Поправка 2. Авторами цієї поправки є Кондратюк, Іонова, Геращенко. Я як один із авторів цієї поправки наполягаю разом зі своїми колежанками-авторами на підтримці цієї поправки. У поправці ми пропонуємо преамбулу цього законопроекту викласти в іншій редакції. Цим законопроектом визначаються організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, що є переважно проявом насильства, зумовленого гендерними стереотипами щодо участі жінок і чоловіків у всіх сферах суспільного життя.

Під час розгляду законопроекту на засіданні комітету члени комітету дійшли до маразму – словосполучення «гендерні стереотипи» вилучено з усього тексту законопроекту. Хоча навіть соромитися фрази, яка є, навіть, в підручниках 4 класу загальноосвітньої середньої школи України. Гендер – це просто стать, а гендерні стереотипи існують у суспільстві. Хіба цього не знають народні депутати України?

Я хочу сказати, що законопроект в редакції, запропонованій комітетом, суперечить Стамбульській конвенції, яку ми збираємося ратифікувати, абсолютно їй не відповідає, хоча вважається таким, що має впливати з її норм. Тобто ми вихолощуємо ключові позиції, йдемо на поводу у мракобісів, вибачте на слові, які, коли ми приймали зміни до Трудового кодексу, щоб нам надали безвізовий режим, розповідали, що ми тут голосуємо щось не те. Я і мої колежанки наполягаємо на тому, що без фрази «гендерні стереотипи» цей законопроект не відповідає Стамбульській конвенції. Ми просимо підтримати нашу поправку.

Прошу комітет прокоментувати, чому так сором'язливо він вилучив з усього тексту законопроекту фразу, яку діти знають ще з початкових класів, чому депутати її бояться?

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Дякую, пані Ірино. Справді, до комітету надійшла низка поправок стосовно повернення до тексту законопроекту термін «гендер». Але комітет виходив із рішення, прийнятого більшістю – понад 226 голосів, щодо вилучення з тексту цього терміну. Якщо зараз цю поправку буде підтримано, термін буде повернуто.

ГОЛОВУЮЧА. Ставиться на голосування поправка 2 для її підтримки. Прошу голосувати. Автори просять підтримати «гендерні стереотипи».

«За» – 97.

Поправку не підтримано.

Поправка 4. Заліщук наполягає. Будь ласка.

ЗАЛІЩУК С.П., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Шановні колеги! У своїй поправці я пропоную зберегти в першому описовому абзаці законопроекту словосполучення «гендерно зумовленого насильства». Як член профільного Комітету у закордонних справах у закордонних справах я хочу сказати всім народним депутатам, що ми мали консультації з нашим Міністерством закордонних справ, а також з міжнародними експертами, на яких наголошувалося, якщо цей законопроект буде прийнятий без урахування «гендерно зумовленого насильства» та інших аспектів цього законопроекту, де ми виключаємо слово «гендер», він суперечитиме Стамбульській конвенції. У такому разі Рада Європи не вважатиме, що ратифікація, яку ми тут проведемо, відповідатиме нашим міжнародним зобов'язанням.

Більше того, термін «гендер» неодноразово закріплений в українському законодавстві, є десятки законів, де цей термін вживається. Прошу підтримати мою поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, комітет, ваша позиція.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Пані Світлано, я вже казав, комітет діяв відповідно до прийнятого рішення щодо терміну «гендер». Якщо зал підтримає вашу поправку, термін буде повернуто в тіло законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 4 Світлани Заліщук, яка абсолютно права. Наші міжнародні партнери наполягають на тому, що позиції, закріплені в українському законодавстві, мають бути в законах, які підпадають під ратифікацію Стамбульської конвенції. Прошу підтримати.

«За» – 111.

Поправку не підтримано.

Поправка 40. Семенуха не наполягає.

Поправка 47. Унгурян, наполягаєте?

Семенуха наполягає на поправці 40. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний доповідачу! У моїй поправці пропонується поширити дію законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству, а отже й гарантії захисту від нього на домашніх працівників, які виконують роботу з обслуговування домашнього господарства чи сім'ї. Ця пропозиція відповідає позиції ОБСЄ, а також рекомендаціям, які містяться в посібнику ООН з розроблення законодавства стосовно питань насильства щодо жінок. Концепція покладає на держави-члени обов'язки вжити заходів для забезпечення того, щоб домашні працівники користувалися дієвим захистом від всіх форм зловживань, домагань та насильства.

Тому, колеги, прошу підтримати поправку, якою пропонується поширити дію норм запропонованого законопроекту на домашніх працівників, яких також треба захищати законом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Величкович, ви будете коментувати? Будь ласка.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Комітет відхилив цю поправку, оскільки на працівників, які виконують роботу з обслуговування домашнього господарства в сім'ї, в разі спільного проживання з господарями розповсюджується частина друга цієї статті. Якщо вони не проживають, а лише приходять на роботу, це насильство під час роботи, можливо, насильство за ознакою статі, але не домашнє насильство. Так вважає комітет.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу визначатися щодо поправки 40 шановного депутата Семенухи. Прошу.

«За» – 105.

Поправку не підтримано.

Поправка 48. Світлано, ви наполягаєте?

ЗАЛІЩУК С.П. Так, наполягаю. Я хочу звернути вашу увагу на терміни, які ми виключаємо з цього законопроекту. В редакції першого читання пропонувалося, що діяльність, спрямована на запобігання та протидію домашньому насильству, має ґрунтуватися на засадах з урахуванням непропорційного впливу домашнього насильства на жінок і чоловіків і забезпечення гендерного підходу під час здійснення всіх заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

У своїй поправці я пропоную термінологію про «забезпечення гендерного підходу» залишити в тілі законопроекту. Як на мене, виключення цих слів є просто середньовічним страхом перед словом «гендер», який вже існує в українському законодавстві. Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Буде реакція комітету?

Пропоную одразу голосувати, тому що позиція зрозуміла – з тексту законопроекту забрали те дуже важливе слово, заради якого він, по суті, писався. Прошу голосувати.

«За» – 103.

Поправку не підтримано.

Поправка 55. Ірина Сулова, будь ласка.

СУСЛОВА І.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Прошу підтримати мою поправку, в якій я пропоную викласти частину третю статті 4 в такій редакції: «Заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству здійснюються без дискримінації за будь-якою ознакою (стать, обмежені фізичні можливості, вік, раса, етнічне та національне походження, релігійні вірування чи переконання та інше)», з тим щоб привести текст законопроекту у відповідність до Стамбульської конвенції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Комітет хоче прокоментувати.

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р. Поправку відхилено у зв'язку з урахуванням норм поправки 57, якою вилучаються всі ознаки дискримінації, оскільки вони визначені статтею 24 Конституції України.

ГОЛОВУЮЧА. Ставиться на голосування поправка 55 Суислової для її підтримки. Прошу голосувати.

Хочу нагадати, що в нас була схожа ситуація під час розгляду законодавства стосовно Трудового кодексу, яке ми також привели у відповідність до Конституції.

«За» – 105.

Поправку не підтримано.

Поправка 56. Світлана Заліщук. Будь ласка.

ЗАЛІЩУК С.П. Шановні народні депутати! Ще у 2005 році були закріплені поняття, пов'язані з гендерною перспективою в українському законодавстві (йдеться про гендерну рівність і гендерну експертизу). А в 2011 році поняття «сексуальна орієнтація» було так само закріплене в українському законодавстві. Ці терміни давно увійшли у правову сферу цивілізованих країн, і, насправді, можуть сповільнити наші євроінтеграційні прагнення. Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати за поправку 56 народного депутата Заліщук.

«За» – 85.

Поправку не підтримано.

Поправка 61. Чижмарь не наполягає.

Поправка 79. Ірина Єфремова наполягає. Будь ласка.

ЄФРЕМОВА І.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги! Прошу підтримати мою поправку, в якій я пропоную пункт 7 частини першої статті 10 викласти в такій редакції: «Звернення із заявою про анулювання дозволів на право придбання, зберігання, носіння зброї та боеприпасів їх власникам, у разі вчинення ними домашнього насильства, до органу, який видав такий дозвіл, а також вилучення зброї та боеприпасів у порядку, визначеному законодавством».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу підтримати поправку 79 шановної колеги Ірини Єфремової. Голосуємо!

«За» – 107.

Поправку не підтримано.

Поправка 89. Семенуха не наполягає. Дякую.

Поправка 94. Семенуха не наполягає.

Поправка 97. Семенуха не наполягає.

Поправка 111. Семенуха не наполягає.

Поправка 119. Ірина Луценко не наполягає.

Поправка 120. Олена Кондратюк наполягає. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., секретар Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Моя поправка стосується тих самих питань, про які ми говорили, а, отже, і гендерних стереотипів. В ній ідеться про підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм і проявів домашнього насильства

та формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі сімейних відносин, забезпечення проведення моніторингу ефективності законодавства та практики його застосування, а також заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та їх впливу на різні соціальні групи з урахуванням особливостей, обумовлених гендерними стереотипами.

Поправка 222, яка є колегіальною, стосується визначення «гендерні стереотипи». Тому, я вважаю, що ці поправки є спорідненими. Прошу підтримати.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 120 для її підтримки. Прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 121. Заліщук наполягає. Будь ласка.

ЗАЛІЩУК С.П. Шановні колеги! Україна як член Ради Європи зобов'язалася виконувати Стратегію Ради Європи з питань гендерної рівності, в назві якої вже є термін «гендерна рівність». Прийняття цього законопроекту без жодного вживання терміну «гендер» буде абсолютним абсурдом, суперечитиме логіці і природі цього законодавства, яке є нашим зобов'язанням в рамках Ради Європи. Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 121 для її підтримки. Прошу голосувати.

Повідомляю, що я продовжую нашу роботу на 15 хвилин.

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 161. Не наполягає.

Поправка 168. Не наполягає.

Поправка 176. Не наполягає.

Поправка 190. Не наполягає.

Поправка 200. Не наполягає.

Поправка 202. Не наполягає.

Поправка 220. Будь ласка, увімкніть мікрофон Суислової.

СУСЛОВА І.М. Шановні колеги! Прошу підтримати мою поправку 220, в якій я пропоную викласти дефініцію про дискримінацію за ознакою статі в такій редакції: «дискримінація за ознакою статі – це дії чи бездіяльність, спрямовані на розрізнення, обмеження прав, свобод та можливостей або надання привілеїв за ознакою статі в політичній, економічній, соціальній, культурній або будь-якій іншій сфері, крім випадків, коли така різниця, виняток чи обмеження мають правомірну, об’єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними». У тексті, запропонованому комітетом, починається дефініція з того, що дискримінація за ознакою статі – це ситуація. Це не ситуація. Прошу виправити цю помилку і привести у відповідність дефініцію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 220 для її підтримки. Прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 98.

Рішення не прийнято.

Поправка 222. Кондратюк наполягає. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К. Шановні колеги! Як я й казала, у розділі «Прикінцеві положення», до якого ми підійшли, визначені гендерні стереотипи, з якими ми як країна пробуємо боротися, як держава в тому числі. Тут у кожного має бути відповідальність, ми повинні розуміти, що нормами цього законопроекту ми або долаємо гендерні стереотипи, які склалися, або поки не буде їх поправлено, такий закон не має сенсу.

Ми пропонуємо вважати гендерні стереотипи соціальними стереотипами, які містять комплекс загальноприйнятих у суспільстві поглядів на існуюче положення жінок і чоловіків, норми їх поведінки, прийнятні форми участі жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства, включаючи політику, економіку, право, культуру,

освіту, науку тощо. Тобто це загальноприйнята норма, яку я дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 222 для її підтримки. Прошу голосувати.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 225. Суслова наполягає. Будь ласка.

СУСЛОВА І.М. Шановні колеги! На жаль, на минулому засіданні Верховної Ради, потім на засіданні робочої групи було повністю виключено із тексту даного законопроекту таку дефініцію як «гендер», «гендерно обумовлене насильство». Я хочу ще раз наголосити на тому, що цей текст законопроекту, як зазначили мої колеги Ірина Геращенко, Світлана Заліщук, не вважатиметься імплементацією без визначення поняття «гендер».

Тому прошу підтримати даний текст моєї поправки 225, де я даю дуже чітке визначення, що таке «гендер».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 225 для її підтримки. Прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 90.

Рішення не прийнято.

Поправка 227. Світлана Заліщук. Будь ласка.

ЗАЛІЩУК С.П. Шановні колеги! Своєю поправкою 227 я пропоную закріпити в цьому законопроекті, що поняття «гендер» – це соціально закріплені роль, поведінка, діяльність та характерні ознаки, які певне суспільство вважає притаманними жінкам і чоловікам. Я підкреслюю, вилучення цього терміну є абсолютно неприпустимим, оскільки він пояснює важливі причини виникнення гендерно обумовленого насильства. В усьому цивілізованому світі цей термін вже давно став правовим. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 227 для її підтримки. Прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Поправка 230. Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Я як багаторічний член Української делегації в Парламентській асамблеї Ради Європи буду закликати всю українську делегацію відстоювати ту позицію, яку ми захищаємо за кордоном. Насильство, зумовлене гендерними стереотипами є протиправними діями, що спрямовані проти жінок через їх стать, зовнішній вигляд, вік. Без норми про гендерні стереотипи цей законопроект взагалі не має жодного сенсу.

Тому, якщо ці поправки не будуть підтримані, я особисто утримаюся від голосування за цей законопроект у такому вигляді, буду пропонувати всім своїм колежанкам, які усвідомлюють, що насильство проти жінок обумовлюється гендерними стереотипами, повернути його на доопрацювання. Ми не можемо іти на поводу у парламентського «талібану», який нав'язує своє середньовіччя в законопроекті, виключаючи із нього фрази, які є в багатьох документах Ради Європи, ратифікованих Україною, давно введені в українське законодавство і нашу шкільну літературу. Чого бояться деякі наші чоловіки? Та, нехай вони на себе в дзеркало подивляться.

Я зі своїми колежанками прошу підтримати поправку 230, в якій пропонується боротися саме з насильством за гендерними стереотипами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 230 для її підтримки. Прошу голосувати.

«За» – 101.

Рішення не прийнято.

Поправка 231. Сусллова. Будь ласка.

СУСЛОВА І.М. Дякую. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Щойно моя колега дуже влучно зазначила, що в усьому цивілізованому світі «гендерно зумовлене насильство» – це правовий термін,

а в нас із тексту базового законопроекту, який мав би стати основою для виконання Стамбульської конвенції, його знову виключили.

Я прошу підтримати мою поправку, в якій я пропоную зафіксувати визначення терміну «гендерно зумовлене насильство», а саме: «гендерно зумовлене насильство – протиправні діяння фізичного, психологічного, сексуального, економічного характеру, спрямовані проти особи через її стать, в результаті чого особі завдається фізична, майнова чи моральна шкода».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 231 для її підтримки. Прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Поправка 235. Заліщук наполягає. Будь ласка.

ЗАЛІЩУК С.П. Дякую, пане головуєчий. Я та мої колеги відстоюємо збереження терміну «гендерно зумовлене насильство». Пропонуємо його визначення залишити в такій редакції: «гендерно зумовлене насильство (насильство за гендерною ознакою) – протиправні діяння, що спрямовані проти осіб через їх стать або гендер або стосуються переважно осіб певної статі чи зачіпають їх непропорційно та завдають фізичної, сексуальної, психологічної або економічної шкоди чи страждань, включаючи загрози таких дій у публічному або приватному житті. Насильство щодо жінок є формою дискримінації за ознакою статі, яка охоплює всі акти гендерно зумовленого насильства щодо жінок, визначені Конвенцією Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами». Важко уявити собі, що в цьому тексті злякало народних депутатів. Прошу підтримати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 235 для її підтримки. Прошу визначатися. Комітет її відхилив.

«За» – 92.

Поправку не підтримано.

Поправка 238. Не наполягає.

Поправка 243. Не наполягає.

Поправка 245. Не наполягає.
Поправка 254. Не наполягає.
Поправка 256. Не наполягає.
Поправка 261. Не наполягає.
Поправка 264. Не наполягає.
Поправка 270. Не наполягає.
Поправка 272. Не наполягає.
Поправка 273. Не наполягає.
Поправка 283. Не наполягає.
Поправка 288. Не наполягає.
Поправка 293. Не наполягає.
Поправка 296. Не наполягає.
Поправка 300. Не наполягає.
Поправка 303. Не наполягає.
Поправка 306. Не наполягає.
Поправка 348. Наполягає.

Колеги, можливо, з цієї поправка ми розпочнемо розгляд у четвер?

Пані Ірино, як скажете? Зараз? Добре.

Поправка 348. Сусллова. Будь ласка.

СУСЛОВА І.М. Шановні колеги! Прошу підтримати поправку 348, в якій пропонується викласти частину третю статті 212 в такій редакції: «Вжиття будь-яких заходів у сфері запобігання гендерно зумовленому насильству забезпечується без дискримінації за будь-якою ознакою (стать, обмежені фізичні можливості, вік, раса, етнічне та національне походження, релігійні вірування чи переконання та інші)».

Наразі в законопроекті робочою групою напрацьований такий текст: «Вжиття будь-яких заходів у сфері запобігання насильству за ознакою статі здійснюється без дискримінації за будь-якою ознакою».

Прошу підтримати мою поправку і врахувати те, що без зазначення, що таке «гендерно зумовлене насильство», його видів і як воно відбувається, ми не зможемо потім ратифікувати Стамбульську конвенцію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 348 для її підтримки. Прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 84.

Поправку не підтримано.

Поправка 349. Не наполягає.

Павленко. Будь ласка, 1 хвилина. Називайте поправку.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний головуючий! Шановні народні депутати України! Я хотів би подякувати комітету і робочій групі, яка працювала над даним законопроектом. Дійсно, була дуже непроста дискусія щодо знаходження компромісу, яка, навіть, після прийняття цього законопроекту, не завершиться. Ми, на жаль, не наблизилися до ратифікації Стамбульської конвенції, яка стосується протидії домашньому насильству.

Я звертаюся і до Ірини Володимирівни, і до інших колег: так, немає цілої низки норм, які мали б бути в цьому законопроекті, і я підтримую вашу позицію, але разом з тим напрацьований законопроект є серйозним кроком вперед щодо протидії домашньому насильству в нашій країні. Тому я просив би вас, коли ми дійдемо до голосування в четвер, незважаючи на це, все-таки його підтримати. Я знімаю всі свої зауваження, дякую за підтримку моїх поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не наполягаєте на голосуванні? Ні.

Колеги, ми зупинилися на поправці 348. Завтра, в четвер, о 10 годині ми продовжимо розгляд поправок, поданих до законопроекту № 5294.

Згідно з Регламентом я оголошую перерву на 30 хвилин. Прошу всіх прибути до залу о 12.40 для продовження нашої роботи. Нагадую, о 12.40 ми заслухаємо виступи керівника Служби безпеки України та Генерального прокурора України.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, час, відведений для перерви, завершений. Хочу вам повідомити, що відповідно до статей 6 та 34 Регламенту Верховної Ради України нами було прийнято рішення про

запрошення на пленарне засідання Верховної Ради для заслуховування інформації керівників правоохоронних органів.

Наразі до Верховної Ради України прибули Голова Служби безпеки України та Генеральний прокурор України. У зв'язку з тим, що вчора на заслуховування інформації ми витратили дві години, сьогодні я пропоную такий формат роботи: 10 хвилин – виступ Голови Служби безпеки України, 10 хвилин – виступ Генерального прокурора, 10 хвилин – відповіді Голови Служби безпеки на запитання народних депутатів, 10 хвилин – відповіді Генерального прокурора на запитання народних депутатів.

До слова запрошується Голова Служби безпеки України Василь Сергійович Грицак. Будь ласка, 10 хвилин.

ГРИЦАК В.С., Голова Служби безпеки України. Доброго дня, шановний пане головуєчий! Доброго дня, шановні народні депутати! Доброго дня, шановні телеглядачі! У Декларації про Державний суверенітет України 1990 року та Зверненні Верховної Ради України до парламентів і народів світу 1991 року підкреслювалося, що до сім'ї цивілізованих держав бажає увійти нова демократична і, головне, правова держава, яка ставить собі за мету забезпечити права і свободи громадян, та зобов'язується суворо дотримуватися загальноприйнятих принципів та норм міжнародного права, міжнародних стандартів у галузі прав і свобод людей. Ці та інші перші законодавчі акти нашої держави не залишили сумніву в правовому закріпленні задекларованих нами цілей.

Служба безпеки України відповідно до Закону України «Про Службу безпеки України» є правоохоронним органом спеціального призначення, і разом з іншими правоохоронними органами так само, як і верховенство права, покликана забезпечувати права і свободи громадян.

Спектр правозастосовуючої функції Служби безпеки дуже широкий: від традиційної контррозвідки до протидії кіберзагрозам, протидії міжнародному тероризму в захисті критичної інфраструктури та протидії організованій злочинній діяльності, захисту державної таємниці.

Водночас, я хочу зазначити, шановні народні депутати, на що найбільше Служба безпеки тратить свій час. Близько 70 відсотків

нашого робочого часу і зусиль ми спрямовуємо на протидію російській гібридній агресії проти України та локалізації діяльності її спеціальних служб. Хочу акцентувати вашу увагу на тому, що, навіть, зараз, в ці хвилини, в зоні АТО перебуває понад 900 співробітників Служби безпеки. Це офіцери, які виконують важку роботу, починаючи від забезпечення контррозвідального режиму цієї території і закінчуючи боротьбою з диверсійно-розвідальними групами і розвідально-підривною діяльністю спецслужб.

Так само хочу зазначити, що Служба безпеки України веде велику, достатньо хорошу бойову роботу в зоні АТО. З часу проведення антитерористичної операції на сході нашої держави загинули 23 співробітники Служби безпеки, більше сотні – отримали поранення. У нас день починається з війни на сході і закінчується також війною.

Величезна робота з протидії спецслужбам Російської Федерації в цілому ведеться нами на всій території України. Наш здобутий досвід з протидії російським спецслужбам і протидії гібридній агресії високо оцінюється партнерськими спецслужбами, що постійно фіксується в ході міжнародних зустрічей.

Одним із напрямів діяльності Служби безпеки є протидія корупції та організованій злочинній діяльності. Хочу зазначити, що у 2016-2017 роках за матеріалами спецпідрозділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю розпочато 2799 кримінальних проваджень, в ході яких затримано, оголошено про підозру, засуджено – 1052 особи, розшукано – 104 особи, які переховувалися від органів правосуддя.

У 2016-2017 роках службовими особами владних правоохоронних контролюючих та інших органів (це чиста корупція) у 2016-2017 роках порушено 1154 кримінальних провадження, із них 889 – за статтею 368 Кримінального кодексу України (отримання неправомірної вигоди), в результаті яких засуджено 512 осіб, у тому числі за корупцію в середовищі Державної міграційної служби України зареєстровано 30 кримінальних проваджень, із яких 22 випадки мають факти хабарництва, і за результатами уже засуджено 12 осіб, звільнено зі служби – 1 особу.

В якості прикладу можу навести яскраве затримання начальника Головного управління Державної міграційної служби України в місті

Києві, яка запропонувала начальнику одного із департаментів, тобто своєму підлеглому, 75 тисяч доларів хабара за отримання 75 особами, громадянами Сирії, статусу біженця. Справу розслідувано успішно, наразі перебуває на розгляді в суді.

Хочу зазначити, що в нас є маса прикладів позитивної співпраці з іншими правоохоронними органами, у тому числі з НАБУ, оскільки ми всі є суб'єктами оперативно-розшукової діяльності. Звичайно, я більш детально зупинюся на справі, яка, я думаю, цікавить усіх.

Ви знаєте, що 26 вересня 2017 року до Служби безпеки із заявою про вчинення злочину звернулася перший заступник голови Державної міграційної служби України Пімахова за фактом спонукання її громадянином України Тітенковим С.О. до одержання неправомірної вигоди, тобто вчинення злочину, передбаченого статтею 369 Кримінального кодексу України «Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі». За процедурою, оскільки цей злочин не відноситься до підслідності органів Служби безпеки, 27 вересня матеріали були передані до прокуратури, яка внесла відомості про провадження до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР), і 28 вересня органом досудового розслідування в апеляційному суді отримана санкція на проведення відносно громадянина Тітенкова негласних слідчо-розшукових дій: зняття інформації з транспортних, телекомунікаційних мереж, спостереження за особою, передбачених статтями 258, 260, 263 та 269 Кримінального процесуального кодексу України.

У процесі роботи за цією справою було зафіксовано, що, дійсно, готувалася операція щодо передачі хабара. Але в день проведення затримання агента, тобто 29 листопада, до ЄРДР було внесено ще одну кваліфікуючу ознаку за статтею 370 Кримінального кодексу України «Провокація підкупу». Подальші дії ви знаєте: проведення ряду слідчих дій, у процесі яких була відфіксована діяльність зазначених осіб.

Хочу сказати, що я не можу давати оцінку діяльності своїх колег з інших правоохоронних органів, тому що вони так само займаються протидією злочинності, але зазначу, що в нас нормальна робоча взаємодія як з НАБУ, так і з Генеральною прокуратурою, Міністерством внутрішніх справ, іншими суб'єктами оперативно-розшукової діяльності, які ведуть боротьбу зі злочинністю. Водночас я не можу зрозуміти, чому працівники Служби безпеки, які проводять ефективну

роботу за різними напрямками своєї правозастосовчої діяльності, мають дотримуватися законодавства України, а іншим органам даються якісь або преференції, або незрозумілі винятки.

У процесі здійснення слідчих дій було вилучено значний об'єм матеріалів з грифами обмеженого доступу, в процесі роботи слідчих було виявлено і вилучено значну кількість спеціальних технічних засобів, походження яких буде встановлюватися в ході розслідування, в процесі слідчих заходів було віддокументовано роботу громадян України, статус яких мені особисто до кінця поки що незрозумілий. Той, хто працює або займається оперативно-розшуковою діяльністю, зобов'язаний дотримуватися Закону «Про державну таємницю», а Служба безпеки є профільним органом, який забезпечує контроль за додержанням всіма громадянами, установами, організаціями, які мають допуск до державної таємниці, норм цього закону. Сьогодні в рамках виконання доручень Генеральної прокуратури, яка веде розслідування, ми будемо надавати оцінку і сприяти розслідуванню в рамках наданих нею доручень.

У цілому, я переконаний, що і НАБУ, й інші новостворені органи мають право на життя. Ми будемо робити все, щоб і далі співпрацювати, отримувати результат у боротьбі з корупцією.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, пане Василю. Ви можете зайняти місце в ложі. Потім для відповідей на запитання депутатів я вас знову запрошу на трибуну.

Зараз слово надається Генеральному прокурору України Юрію Віталійовичу Луценку. Будь ласка, 10 хвилин.

ЛУЦЕНКО Ю.В., Генеральний прокурор України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Темою сьогоднішнього обговорення є ситуація, яка склалася у взаємовідносинах між різними правоохоронними органами, котра викликає і обурення суспільства, і достатньо різкі заяви наших стратегічних міжнародних партнерів – Сполучених Штатів Америки та Європейського Союзу.

Як Генеральний прокурор України я хочу ще раз підкреслити, що всі правоохоронні органи, що знаходяться під процесуальним керівництвом Генеральної прокуратури України, за понад 1,5 року мого

перебування на посаді зберігають співпрацю, і всі міжвідомчі війни, які потрясли цю частину правоохоронного сектору, були припинені і жодного разу не повторювалися. На жаль, цього не можна сказати вже сьогодні, коли Національне антикорупційне бюро постійно робить заяви, які ставлять питання про ситуацію, що склалася. Почну з сухих, але, напевно, найголовніших речей, які турбують суспільство. Ні слова, ні прізвища, лише результати.

Прошу вивести на екран перший слайд щодо результатів діяльності Національного антикорупційного бюро та Генеральної прокуратури України протягом десяти місяців поточного року. Ми тут показали інформацію виключно щодо масиву корупційних злочинів, не зазначаючи інших сотні тисяч проваджень.

НАБУ направило до суду 50 справ, із них 20 – за матеріалами СБУ та ГПУ, що свідчить про нормальну співпрацю систем. Слідство Генеральної прокуратури України направило 809 обвинувальних актів по корупційним злочинам за цей рік, причому вони стосуються як посадових осіб категорії «А» попередніх періодів (відомі керівники оточення Януковича), так і діючої влади в межах того, що дозволяє нам закон.

Кількість осіб, притягнутих до кримінальної відповідальності в корупційних злочинах, становить: НАБУ – 88, Генеральна прокуратура України – 979.

Відшкодовано збитків у провадженнях по корупційним правопорушенням: НАБУ – 41 мільйон 800 тисяч гривень, Генеральна прокуратура – 185 мільйонів 600 тисяч гривень.

Сума спеціальної конфіскації, застосованої до членів злочинної організації становить: НАБУ – 26 тисяч гривень, Генеральна прокуратура – 44 мільярди гривень.

Це наш спільний результат. Я взагалі не схильний порівнювати, хто зробив більше, а хто менше. Кожна структура працює над своїм сектором, відведеним законом. Тим не менше наша нормальна співпраця не означає те, що Генеральний прокурор може не помічати ознаки порушення закону, які допускаються в будь-якому із правоохоронних органів. Такі ознаки бувають і в МВС, і в СБУ, і в ГПУ, в регіональних прокуратурах. На жаль, під час розслідування одного із кримінальних проваджень такі ознаки ми виявили і в діяльності працівників Національного антикорупційного бюро.

Хочу звернути вашу увагу на те, що на початку жовтня до нас надійшла заява від одного з керівників Державної міграційної служби України про те, що невідомий їй громадянин постійно провокує її на хабарі. Відповідно до чинного законодавства ми зареєстрували відповідне провадження за статтею 370 Кримінального кодексу України «Провокація підкупу». Після цього за рішенням суду ми встановили стеження за цим громадянином, негласне зняття інформації з квартири, де він проводив оперативні наради з іншими невідомими особами в цивільному, протягом понад місяць ми фіксували їхню підготовку до провокації хабара. Потім у цій квартирі з'явилися відомі нам працівники Національного антикорупційного бюро, у зв'язку з чим виникла зовсім інша ситуація, тому що невідома група осіб – це, імовірно, працівники Національного антикорупційного бюро.

Звертаю вашу увагу на нашу позицію щодо провокації хабара: вона базується як на українському законі, так і на практиці Європейського суду з прав людини.

Прошу вивести на екран другий слайд. Європейський суд з прав людини визнав, що підбурювання до злочину є незаконним. Цитую дослівно: «Підбурювання з боку правоохоронців має місце тоді, коли відповідні працівники правоохоронних органів або особи, які діють за їхніми вказівками, не обмежуються пасивним розслідуванням, а з метою встановлення злочину ... впливають на суб'єкта, схилиючи його до вчинення злочину, який в іншому випадку не був би вчинений» – рішення Європейського суду з прав людини у справі «Тейксейра де Кастро проти Португалії». Перекладаючи на просту мову, йдеться про таке. Правоохоронець під прикриттям може пропонувати чиновнику здійснити те, на що він має право: наприклад, дати посвідку на постійне проживання для громадянина Ірану, який два місяці перебуває на території України. І якщо чиновник скаже, що він це зробить, але хоче зверху декілька тисяч доларів, то це корупція, а дії правоохоронця під прикриттям не є провокацією. Якщо правоохоронець під прикриттям пропонує чиновнику вчинити завідомо незаконні дії: купити кілограм героїну, вкрасти автомобіль, пістолет з трупами, видати паспорт громадянина України іранцю, який перебуває два місяці на території України, що є абсолютно неможливим, ми, українське законодавство, Європейський суд з прав людини розглядаємо це як

підбурювання до злочину, а отже, провокацією хабара, що карається статтею 370 Кримінального кодексу України.

У мене в руках вирок суду по Черкаській області, який саме на таких засадах засудив правоохоронця і звільнив від покарання того, кого провокували на хабар. При цьому є колізія. Справа в тому, що в Сполучених Штатах Америки законодавство діє зовсім по-іншому. У них провокація хабара є, фактично, легалізованою, унормованою, правоохоронці діють за іншими принципами. Проте в Європейському Союзі і Україні, як складовій частині Європейського співтовариства, діють закони, які забороняють провокацію хабара. І ми змушені діяти, я думаю, законно правильно саме в такому напрямі. Що буде далі, має вирішити слідство і суд.

З одного боку, я особисто, вивчивши надані мені керівником матеріали їхніх негласних дій, вбачаю в словах і діях чиновниці міграційної служби ознаки корупції. Чи зможуть вони довести це до суду і відстояти в судовому засіданні, залежатиме виключно від дій детективів та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Залишаю за ними це право і готовий підтримувати їх в їхніх законних діях. З іншого боку, ми вручили підозри тим працівникам НАБУ, які, з нашої точки зору, мають ознаки кримінального правопорушення щодо підбурення провокації хабара, будемо діяти в рамках наданих нам компетенцій і також, імовірно, доходити до суду.

Проте проблема не в цьому, а в тому, що в ході вивчення інформації про те, як відбувалися наради працівників НАБУ, встановилася досить специфічна ситуація із дотриманням законодавства в частині призначення так званих агентів. Хочу звернути увагу суспільства на те, що пан Артем Ситник постійно у своїх поясненнях використовує терміни, які не вживаються в чинному законодавстві. Законодавство України не передбачає слів «агент», «працівник під прикриттям». Є штатні і нештатні, гласні і негласні працівники. Інших варіантів не існує.

Прошу вивести на екран третій слайд. Статтею 10 Закону «Про Національне антикорупційне бюро України» передбачається, що всі працівники Національного антикорупційного бюро, за виключенням Директора та двох його заступників, які обираються за спеціальною процедурою конкурсною комісією, до складу якої увійшли моральні авторитети нації, призначення всіх інших працівників НАБУ на

посади у Національному бюро здійснюється виключно за результатами відкритого конкурсу. Тобто детективи, працівники за контрактом, працівники служби внутрішньої безпеки, бійці спецназу або підрозділів оперативного реагування мають проходити через відкритий конкурс, доступний для громадян України. Це норма закону. Чи хороша ця норма, ми зараз побачимо.

Коли ми запитали, яким чином були призначені два агенти чи два працівники НАБУ, чи два детективи НАБУ, які вже допитуються в справі про провокацію, пан Ситник на брифінгу заявив: «Так, ці особи справді є штатними працівниками. Конкурс був проведений, але нормативні документи щодо нього засекречені». Як можна вважати відкритий конкурс засекреченим, я не знаю. Як на мене, це «монгольська флотилія». Бо конкурс або відкритий, або засекречений.

Потім у зв'язку з цим прес-служба НАБУ заявила, що під час призначення так званих агентів вони діяли відповідно до Закону «Про оперативно-розшукову діяльність», а не до Закону «Про Національне антикорупційне бюро України». Добре. Норми цього закону дають дозвіл призначати штатних і нештатних, гласних і негласних працівників. Якщо ці працівники негласні, вони все одно детективи і входять до штату НАБУ, який, на жаль, за законом має набиратися за відкритим конкурсом. Чи діє така норма в інших правоохоронних структурах? Ні. Коли я був міністром внутрішніх справ, особисто підписував накази про призначення негласних штатних працівників Управління по боротьбі з організованою злочинністю, які відбиралися на специфічних процедурах, погоджених з чинним законодавством. Тоді в мене не було друзів з однієї дуже активної фракції, яка постійно наполягає на відкритих конкурсах на призначення на будь-які посади. Саме ця фракція провела цю норму під час написання Закону «Про Національне антикорупційне бюро України». І тепер пан Ситник та його підлеглі є заручниками цієї норми – усі працівники НАБУ мають призначатися на посади за результатами відкритих конкурсів.

Що в такій ситуації має робити Директор НАБУ? Або змінювати закон, або обійтися без негласних штатних працівників. Змінити закон, очевидно, не було часу, бо керівник профільного комітету Верховної Ради поки що перебуває в наметах і готує чергові революції (*Оплески*), тому керівник НАБУ прийняв рішення йти іншим шляхом – проводити нікому не відомі, нічим не передбачені закриті конкурси.

Більше того, є заява Ради громадського контролю при НАБУ про те, що вони не брали участі в такому конкурсі, бо не мають доступу до державної таємниці, але вважають це нормальним.

Колеги, я не можу вважати це нормальним, бо як Генпрокурор маю діяти виключно не на симпатіях, хоча в мене є симпатії до пана Індиченка, керівника цього підрозділу, я з ним працював, і до агента Катерини, багатьох інших агентів. Ці люди роблять свою роботу. Але їхнє керівництво призначило їх всупереч чинному законодавству, і це проблема.

Далі. Законом України «Про державну таємницю» передбачається, що всі негласні працівники, які працюють з секретними документами, так званою в народі «прослушкою» (СБУ чи власна), повинні обов'язково мати допуск до державної таємниці. Доступ до державної таємниці надається на підставі наказу керівника установи або організації, де працює, перебуває на службі чи навчається громадянин, а допуск до державної таємниці відповідно до статті 24 цього закону надає Служба безпеки України. На цей момент ці детективи, яких називають «агентами під прикриттям», не мають допуску до державної таємниці, і тим не менше обробляють секретні документи. Це незаконно, більше того, є кримінальна відповідальність за подібну діяльність. Мені шкода агентів, власне, працівників НАБУ, яких поставили в таку ситуацію. Але це порушення закону. Не можуть люди, які не поставили підпис під збереженням державної таємниці, оперувати державною таємницею.

Далі. Наказом від 16.11.2012 року «Про затвердження Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні», а також постановою Кабінету Міністрів від 22.09.2016 року регулюється те, що має робити будь-яка спецслужба з власними пристроями зняття інформації («прослушка»). І поліція, як колись міліція, й інші правоохоронні підрозділи мають в установленому порядку спочатку отримати від СБУ дозвіл на придбання саме таких виробів, саме ліцензованого виробника, після цього їх придбати в установленому секретному порядку, а потім поставити на облік в СБУ. Такий порядок. Я не можу вам цитувати текст, бо він є секретним, але ті, хто до цього мав певне відношення, розуміють мене. Мушу сказати, нічого цього не було зроблено. Під час обшуків в квартирі, де збиралися детективи, ми

виявили велику кількість секретних документів, які взагалі не зберігаються в закритих спеціальних пристроях, а також власної «прослушки», що знаходилася там, неліцензованого виробника, необлікованої в СБУ. На жаль, це також порушення законодавства.

Чітко вказано, що державні замовники погоджують з СБУ основні тактико-технічні характеристики, які будуть розроблені або придбані ними, ставлять на облік в СБУ, потім передаються цим замовникам для використання в оперативно-розшуковій діяльності. Це норма закону, і її треба дотримуватися.

Статтею 359 Кримінального кодексу України «Незаконні придбання, збут або використання спеціальних технічних засобів отримання інформації» також передбачається покарання. І ця норма, на жаль, має бути застосована в цій ситуації.

І останнє, про що я взагалі не хотів би говорити. Артем Ситник, перебуваючи в Сполучених Штатах Америки, розгорнув дуже бурхливу діяльність, щоб підняти всю громадськість і наших партнерів по спільній діяльності – ФБР – для дискредитації Генерального прокурора та всіх правоохоронних органів України. Він заявляє про те, що спочатку я кинув каміння в спину, а потім, виявилось, в обличчя ФБР, заявивши про те, що їх діяльність на території України є незаконною. Це все маніпуляції зі словами. Я дослівно коментував виступ пана Ситника на брифінгу: обидві операції, мається на увазі бурштинова справа та справа міграційної служби, проводилися спільно з ФБР. ФБР, шановні друзі, як і інші наші партнери, співпрацює з нами в рамках надання правової допомоги: обмін інформацією, надання експертних висновків та інших речей. Операції на території України будь-якого розвідувального або правоохоронного органу іншої країни неможливі. ФБР також заявило, що воно не проводило операцій, і я щасливий від того.

Те, що говорив пан Ситник, можливо, незважено вибираючи слова... Можу собі допустити, що він помилився в словах. Але навіщо при цьому організувати в Сполучених Штатах Америки цілу кампанію дискредитації по ним же запущеній дезінформації, мені незрозуміло. Я думаю, що це має ознаки лише того, що молодий керівник молодого підрозділу, на жаль, не впорався з дотриманням чинного законодавства у своїй діяльності, і замість того, щоб визнати помилки, сісти за стіл і, можливо, змінити законодавство, змінити свою практику, кличе на допомогу старших товаришів, щоб вони розказали, що,

насправді, це не брунатна речовина, а повидло. Так не буває. Я закликаю всіх, насамперед керівника Національного антикорупційного бюро до спокою, конструктивної співпраці і пропоную таке.

Перше. Профільним комітетам підкоригувати Закон «Про Національне антикорупційне бюро України»: у відповідній статті зазначити, що всі працівники НАБУ, крім негласних штатних працівників, набираються на відкритому конкурсі. За часом це займе один день комітету і один день парламенту.

Друге. Взяти ліцензії на всі прослуховуючі пристрої, які вони можуть використовувати після реєстрації їх в СБУ.

Третє. Забезпечити обмін інформацією зі Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою в ході всіх заходів щодо оперативно-розшукових, негласних слідчих (розшукових) та інших слідчих дій. Пан Ситник має уникати заяв про те, що вказівки процесуального керівника пана Холодницького є юридично нікчемними. Публічні атаки на законну позицію інших правоохоронних органів мають припинитися. Суспільство чекає від нас результатів роботи, а не гучних заяв і викриттів.

При цьому, на жаль, я змушений сказати, що кримінальну відповідальність за вже допущені помилки обов'язково понесе насамперед керівник відомства, який згідно з законом має повноваження і обов'язок відповідати за дотримання всіх правил, які він грубо порушив, і щодо цього я змушений зараз надавати вам інформацію.

Дякую (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, до завершення засідання в нас лишається 40 хвилин, але якщо я продовжу засідання, то – 50 хвилин. Я пропоную: 1 хвилина – запитання від фракції, 1 хвилина – відповідь. Орієнтовно це буде 25 і 25, і це буде справедливо.

Колеги, щоб не було такого інциденту, як учора, наголошую, записуєтеся на виступи від фракцій. Тобто фракція визначає, хто представлятиме її інтереси під час запитань.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А депутати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інакше ми не встигнемо. Або депутати, або фракції (*Шум у залі*). Колеги, увага! Я з вами раджуся, прошу з цього

приводу не піднімати крик. Давайте вчинимо так: депутати ставитимуть запитання, а відповідатиме на нього відповідно той, кому воно адресується – або Юрій Віталійович, або Василь Сергійович. Так підходить? Це система розгляду питання за повною процедурою.

Отже, спочатку відводимо 25 хвилин для запитань від фракцій – шість фракцій і дві групи матимуть можливість поставити запитання і отримати відповідь, потім 15 хвилин ставитимуть свої запитання депутати. Так буде справедливо.

Прошу провести запис.

Від фракції «Самопоміч» запитання ставить Єгор Соболев.

СОБОЛЄВ Є.В. У мене запитання до Генерального прокурора Юрія Луценка. Коли ви прийшли на цю посаду, ви просили парламент зняти недоторканність і дати вам дозвіл на розслідування злочинів Вадима Новинського. Я хотів би знати, що зроблено за рік? Чи є якісь результати щодо розслідування справ стосовно народних депутатів: Бойко, Вілкул, Львовчкін, Шуфрич, а також тих осіб, які вже не є народними депутатами, але були посадовцями за часів Януковича: Лукаш, Каськів, Захарченко, Іванющенко, Кернес, Добкін, Штепа? Дайте відповідь щодо результатів розслідування цих справ, які вела Генеральна прокуратура.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Дякую за запитання. Шановний пане Соболев! Якби ви були вчора в залі, то почули б частину відповіді на своє запитання, бо стосовно пана Новинського я вже вчора доповідав. Але, враховуючи те, що ви, нарешті, тут, на робочому місці, для вас особисто я повторюся.

Перше. Як керівник профільного комітету ви мали б знати, що справи Львовчкіна, Шуфрича і Каськіва знаходяться в Національному антикорупційному бюро. І це правда. Справа Каськіва, яка була вилучена НАБУ від нас на загальну суму ймовірних збитків понад 700 мільйонів, знаходиться в НАБУ без оголошення підозри. У нас залишився маленький уламок цієї справи на суму – 7,5 мільйона. Ми довели це до кінця, пред'явили підозру, провели екстрадицію, доставили пана Каськіва сюди, і він має перспективу найближчим часом постати перед судом. Якщо НАБУ не пред'явить йому додатковий епізод підозри на 700 мільйонів, він має всі можливості отримати, на

жаль, умовний термін покарання, бо повністю компенсував імовірні збитки і має п'ятеро дітей, у тому числі неповнолітніх.

Тому я закликаю вас активізувати діяльність Національного антикорупційного бюро в межах вашої компетенції, щоб пан Каськів постав перед судом за всіма пред'явленими йому обвинуваченнями, які можна і треба висувати.

Друге. Я буду говорити про свою компетенцію. Так, всі справи стосовно осіб, з яких я просив парламент зняти недоторканність і дати дозвіл на розслідування злочинів, скоєних ними, знаходяться на фінальній стадії. Наприклад, у справі пана Новинського залишилося провести єдину експертизу, після чого його справа з обвинувальним актом піде, очевидно, до одного із судів міста Києва. справи стосовно інших високопосадовців за часів Януковича, які знаходяться в нашій компетенції, фактично, завершені за виключенням справи Табачника, розслідування якої ще триває, а також ведеться нормальна дискусія, в окреслених законодавством межах, між слідчим та прокурором щодо того, яку статтю пред'являти пані Лукаш. Слідство щодо справ Азарова, Арбузова, Ставицького, Курченка, Клименка, Януковича старшого, Януковича молодшого, Якименка, Захарченка завершено, ми очікуємо рішення судів на дозвіл про заочний порядок досудового слідства та спеціальний порядок судового слідства.

Хочу звернути вашу увагу, що критикуючи різко ГПУ, варто було б інколи звертати увагу на деталі. Наприклад, суд розглядав клопотання Генпрокуратури про дозвіл розпочати процедуру заочного засудження пана Ставицького з січня, і лише після неймовірного тиску декілька тижнів тому дав дозвіл. Хочу сказати, загалом, більшість справ Майдану завершено. справи тих, хто не втік – виконавці, знаходяться в судовому розгляді. Слідство у більшості справ стосовно тих, хто втік, завершено, і ми отримуємо від судів дозвіл на заочне засудження. Фокус суспільства треба перенести на судові засідання. Але це не знімає з нас обов'язку далі працювати над залишками так званих «справ Майдану» і «справ Януковича», і ми це обов'язково зробимо. Вважаю, величезним проривом є те, і я особисто щасливий від того, що головну вимогу Майдану – сказати, хто дав злочинний наказ стріляти в мирних людей – ми виконали, знайшли на це відповіді, домоглися дозволу на заочне засудження Януковича, Захарченка і Якименка, яке знаходиться в суді в активній фазі: йдуть дебати,

більше половини матеріалів суд уже заслухав. Після розгляду справи за державну зраду Януковича, як тільки буде даний дозвіл, розпочнеться очікуваний усіма – і мною, і пораненими, і сім'ями вбитих – процес над обвинуваченими.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Блок Петра Порошенка» запитання ставить Мельничук Іван Іванович. Будь ласка

МЕЛЬНИЧУК І.І., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Моє запитання адресується Генеральному прокурору України Юрію Віталійовичу Луценку. Але насамперед, Юрію Віталійовичу, висловлюю вам підтримку і глибоку подяку від більшості депутатів у цьому залі за ваші неймовірні зусилля в плані збереження законності і порядку в нашій державі.

Моє запитання полягає в наступному. Якщо ваша воля, скажіть, будь ласка, чи зареєстровано в Генеральній прокуратурі України провадження або справа стосовно незаконного прослуховування народних депутатів України Національним антикорупційним бюро України? Якщо можна, дайте розширену відповідь.

Дякую.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Дякую. Шановний головуєчий, я просив би вас дати мені більше часу, бо відповідь буде більш широкою.

Пане депутате Мельничук, я, звичайно, дякую за підтримку. Найважче, що може бути в цій країні, – це дотримуватися законодавства. Незважаючи на те, легко чи нелегко, популярно чи не популярно, я стараюся це робити в міру своїх можливостей. Особливість ситуації нашої співпраці з Національним антикорупційним бюро в тому, що я, дійсно, маю багато проблем із імовірними порушеннями законодавства, але до останнього часу намагався робити це без зайвого розголосу. Я вважаю це нормальним. Молода інституція може виправляти свої помилки без особливого гвалту на всю країну, а тим паче на весь світ, як вони організували. Тим не менше, на жаль, пан Ситник зайняв більш легку позицію: все, що вони роблять, апріорі законно, і будь-яка

критика, запитання, протоколи, запити апріорі є неможливими. Я не підтримую такої позиції і скажу чому.

Першою нашою проблемою була проблема, пов'язана зі зняттям Національним антикорупційним бюро інформації з абонентів мобільних телефонів. Дозвіл на це НАБУ свого часу отримало від суду, але суд дозволив НАБУ зняти інформацію з 17 абонентів, а воно зняло зі 114 абонентів. Хто ці люди? Це охорона Президента воюючої країни, народні депутати, судді, інші чиновники.

Я вважав, що це могло бути технічною помилкою. Запросив до себе пана Ситника, але він сказав, що в нього все нормально. Я йому кажу: «Шановний Артеме Сергійовичу, ось підпис вашого керівника, ось рішення суду, що дає дозвіл на зняття інформації з 17 абонентів. У звіті до СБУ стоїть підпис керівника щодо зняття інформації зі 114 абонентів. Це треба якось владнати». Досі цього не зроблено.

Чому я кажу, що ніколи про це голосно не заявляю? Бо, сподіваюся, що парламент таки призначить аудит, і всі ці матеріали я йому передам (*Оплески*). Зрозумійте, проблема щодо тих чи інших порушень в будь-якому органі існує, але інші органи, включаючи ГПУ, знаходяться під контролем тієї чи іншої інституції. Уповноважених проводити аудит НАБУ досі немає (*Шум у залі*). Тому, якщо... (*Шум у залі*).

Ще раз пояснюю для депутатів. Різниця між прослуховуванням і зняттям інформації є великою. Знімати інформацію про текст розмови за запитом НАБУ згідно з законом може робити СБУ. Якщо є дозвіл суду, відповідний запит, СБУ надає, у тому числі у випадку про ймовірну провокацію хабара, свої роздруківки про те, що говорила працівник Державної міграційної служби. І це законно. НАБУ самостійно за рішенням суду знімає інформацію з мобільних терміналів про те, з ким говорив абонент, де знаходилася трубка (локація) в той чи інший момент. Зняття такої інформації без рішення суду є порушенням конституційних прав, які караються так само, як незаконне прослуховування. Я це точно знаю, бо проходив це сам. Тому я зробив зауваження НАБУ про те, що не може бути дозволу на зняття інформації з 17 абонентів, а знято зі 114, але реакції – жодної.

Я не хочу руйнувати авторитет і можливості НАБУ. Зрештою, я є автором Закону «Про Національне антикорупційне бюро України», я знаходжуся на одній стороні барикад з ними. Але боротися зі злочинністю незаконними методами рано чи пізно призведе до створення

НК (надзвичайної комісії), яка хоче діяти за якимось окремим недержавним законом. Тому сьогодні я, на жаль, змушений про це говорити і просити комітет розібратися з цим, призначити аудит і, зрештою, припинити війну в інформаційному просторі, поставити всіх в один стрій. База для цього є, і називається вона «закон». Крапка (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Своє право на запитання від фракції «Народний фронт» Сергій Драюк передає Пинзеніку. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК П.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»).* Юрію Віталійовичу, у мене два коротких запитання. Перше запитання. У засобах масової інформації сьогодні оприлюднено довідку Державної міграційної служби щодо наявності у пана Углави громадянства іншої країни на момент призначення його на посаду першого заступника Директора НАБУ. У принципі, після оприлюднення цієї довідки стало зрозуміло, чому об'єктом провокації НАБУ стала саме заступник керівника Державної міграційної служби України. Тим не менше, чи вживаються органами прокуратури заходи щодо перевірки цієї інформації, надання їй належної правової кваліфікації? Якщо не вживаються, прошу вважати мій виступ депутатським зверненням з цього питання.

І друге запитання. У своєму виступі ви згадали дуже важливий аспект роботи нашої правоохоронної системи – робота в рамках правової допомоги правоохоронними органами інших держав. У зв'язку з цим хочеться згадати доповідь, опубліковану на сайті Державного департаменту Сполучених Штатів Америки, про допомогу у боротьбі з корупцією у Нігерії, Шрі-Ланці, Тунісі і в Україні, в якій сказано, що співробітники правоохоронних органів США були впроваджені в Національне антикорупційне бюро України, щоб допомогти у боротьбі з корупцією. Враховуючи дуже творчий підхід Національного антикорупційного бюро до українського законодавства, скажіть, чи здійснюється контроль за цим, чи така взаємна робота відбувається в рамках правової допомоги у визначеному законом порядку?

Дякую.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Якщо можна, повторіть, будь ласка, дослівно. Ви пропустили одне слово. В Україні здійснюється, що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте 30 секунд Пинзенику для репліки.

ПИНЗЕНИК П.В. У доповіді, яка називається «Про допомогу в боротьбі з корупцією у Нігерії, Шрі-Ланці, Тунісі і Україні», опублікованій на сайті Державного департаменту США, зазначається (цитую): «Співробітники правоохоронних органів США були впроваджені в Національне антикорупційне бюро, щоб допомогти в боротьбі з корупцією».

ЛУЦЕНКО Ю.В. Перше. Шановний пане Павле Пинзеник! Відповідаючи на ваше перше запитання, я зараз не можу пригадати, хто із народних депутатів надсилав мені запит про ймовірну наявність громадянства Грузії у Гізо Углави на момент його призначення на посаду першого заступника Директора НАБУ. Ми зареєстрували відповідне провадження, провели попередні слідчі дії, за результатами яких наразі юристи радяться.

Справа в тому, що Гізо Углава написав заяву про вихід з громадянства Грузії до того, як його було призначено, навіть, до участі в конкурсі. Згідно з грузинським законодавством одна частина відповідної статті каже, що це вже завершений акт, а інша, що завершенням цього акту вважається момент скасування громадянства.

Моя особиста думка, але поки що неостаточна і неофіційна, – Гізо Углава зробив усе від нього залежне, щоб вийти з грузинського громадянства, але чиновники Грузії оформляли остаточний документ уже після цього. Рішення про те, чи носить це ознаки порушення, прийматиму не я, а відповідні кваліфіковані працівники з юридичною освітою, які зроблять свій висновок. Як на мене, Гізо Углава став заручником, скажемо так, неоперативного реагування на його заяву з боку відповідних служб Республіки Грузія. Чи є в цьому порушення конкурсу? Будемо розбиратися.

Друге. Щодо вашого цитування документа. Даний документ мені невідомий. У моїй співпраці з Федеральним бюро розслідувань за часів мого перебування на посаді міністра внутрішніх справ і сьогодні жодного разу не чув про його наміри мати будь-яких впроваджених

працівників цієї спецслужби в штатні або нештатні ряди наших правоохоронних органів. Більше того, нещодавна заява і Державного департаменту США, і ФБР говорить про те, що на території України вони не проводять ніяких операцій. Я практично впевнений, що вони не мають своїх впроваджених у ряди НАБУ працівників. Але є одна проблема. Від Нігерії, вами згаданої, до наших сусідів Польщі або Румунії генеральний прокурор наділений правом і обов'язком контролю за законністю будь-яких дій будь-яких правоохоронних органів. У нашому випадку це не так. Генеральний прокурор України, незалежно від того, яке він має прізвище, не має можливості витребувати для вивчення на предмет законності будь-якої справи НАБУ. Законодавець позбавив мене такої можливості. Тому достеменно відповісти на ваше запитання може або САП, або аудит, який ви маєте створити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Від фракції «Батьківщина» запитання ставить Сергій Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В. «Батьківщина». Своє запитання я адресую Голові Служби безпеки України пану Грицаку. Виступаючи зранку з трибуни, я спеціально дав вам дві години для того, щоб ви могли підготуватися до надання інформації про те, як ваші працівники відкривали кримінальне провадження проти чотирьох депутатів Наталівської сільської ради Запорізького району Запорізької області щодо спроби державного перевороту. Ви підготувалися до надання інформації? Якщо ви цього не зробили, я прошу вас відреагувати на це.

Кримінальне провадження через рік закрито, дії депутатів визнані абсолютно законними, зрозуміло, що вони ніякого державного ладу повалити не могли. Одна із депутатів відсиділа два місяці і вже восьмий місяць знаходиться під домашнім арештом і не може виконувати своїх повноважень. Я хочу запитати: як будуть покарані працівники вашого, пане Грицак, відомства, які відкривали це провадження, як будуть покарані працівники вашого, Юрію Віталійовичу, відомства, які продовжували це провадження, і коли, нарешті, ваші органи займатимуться тим, чим повинні займатися?

І друге. Звертаюся і до вас, Юрію Віталійовичу, і до керівника Служби безпеки. Не забувайте про рішення Європейського суду з прав

людини у справі «Фатулаєв проти Азербайджану», де такі слова як «злочинець», будь-які інші упереджені слова, які ви вживаєте до рішення суду, стали підставою для Азербайджану виплачувати пану Фатулаєву шалені суми протягом восьми років за такі висловлювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Василю Сергійовичу, ваша відповідь.

ГРИЦАК В.С. Дякую, пане Соболев, за запитання. Чесно кажучи, на жаль, я не чув того, про що ви казали вранці. Я не маю часу дивитися телевизор на роботі, але я обіцяю вам, що... *(Шум у залі)*.

Пане Соболев, у нас тисячі справ, які розслідуються *(Шум у залі)*. Не нервуйтеся, будь ласка *(Шум у залі)*.

Пане Соболев, можна я скажу? Ви ж поставили запитання, я відповідаю. Я обіцяю вам, що завтра ми дамо вам письмову відповідь з цього приводу. Я вивчу це питання особисто і дам вам відповідь. Це вас влаштує?

А з приводу того, чим займається Служба безпеки, повірте, пане Соболев, Служба безпеки робить доволі багато великої і хорошої роботи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції Радикальної партії запитання ставитиме Олег Ляшко. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Радикальна партія. Шановні колеги! Учора парламент проголосував за те, щоб запросити керівників САП і НАБУ до Верховної Ради. Вони не з'явилися до парламенту ні вчора, ні сьогодні. Вранці читаємо заяву від керівників САП та НАБУ, надіслану з Вашингтону, «из прекрасного далека», де вони перебувають з візитом, в якій вони повідомляють, що не можуть прибути до Верховної Ради, бо в них є важливіші справи, і їх візит триває до 12 грудня.

У мене, шановні колеги депутати, до вас просте запитання: чи не забули ви про такий інструмент як парламентський контроль? Можливо, хтось із тих, хто перебуває сьогодні під зовнішнім управлінням забув, що органи створені на гроші платників податків, що живуть

в парламентсько-президентській республіці (*Оплески*). Ось цей хаос, який сьогодні є, в тому числі в результаті діяльності влади, через те, що ви, я звертаюся до Голови СБУ і Генерального прокурора, створили органи, які перебувають під зовнішнім управлінням, і тепер керівники НАБУ і САП отримують інструкції від вахтера того чи іншого посольства замість того, щоб приходити звітувати в парламент і відпрацьовувати гроші платників податків. Ось цей бардак, беззаконня, те, що ви не можете затримати Саакашвілі, обвинуваченого у фінансуванні з Москви бандою Януковича, притягнути його до відповідальності, є демонстрацією всьому світу відсутності закону, порядку, відсутності держави.

Я вимагаю від вас показати насамперед українцям і світу протилежне: ми маємо державу, де має бути верховенство права і закону, а не хаосу і «беспредела».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрію Віталійовичу, будь ласка, ваш коментар.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановний пане Ляшко! Я багато в чому з вами погоджуюся і хочу сказати таке. За ці півтора року, як я перебуваю на посаді Генерального прокурора, ніхто не чув про війни між ГПУ, СБУ, МВС. Насправді, у нас дуже багато питань, з яких ми інколи конфліктуємо між собою, але завжди приймаємо рішення відповідно до закону. Я багато працював в правоохоронних органах, але такого спокійного, зваженого і результативного періоду, як ці півтора року, не пам'ятаю, чим горджуся.

Національне антикорупційне бюро від початку вважало себе окремою структурою, яка створена абсолютно ізольовано. Вони вважають неприпустимим ставити на облік свою «прослушку», отримувати доступ своїх негласних працівників до держтаємниці. Вони не довіряють жодному із нас, що означає взагалі розвал законності в діяльності правоохоронних структур. До чого призведе їх особливий статус? Згадайте про «ВЧК». За першу половину 1937 року Надзвичайна комісія України затримала понад 260 тисяч шпигунів, із них японських шпигунів в Україні – 881. Ми все це проходили.

Я не маю жодних сумнівів, що НАБУ дуже потрібне, як окремий незалежний орган, але підконтрольний законним методам, і буду все

для цього робити. Проте я не можу погодитися з тим, що як тільки НАЗК запитує у пана Ситника те, що має запитати, проти цієї структури порушується кримінальне провадження. Як тільки керівник Держфінінспекції підписує акт про те, що пан Ситник незаконно отримав квартиру, інспекція отримує кримінальне провадження. Як тільки ГПУ починає порушувати справи, одразу починаються розмови про війну відомств. Це шлях в нікуди. Тому ми сьогодні тут, у парламенті, бо лише парламент може поставити мене, шановних Василя Сергійовича, Арсена Борисовича, не менш шановних колег з НАБУ і САП на закон. Слово за вами, бо у мене компетенції щодо них законом не передбачається.

Стосовно Саакашвілі. Олегу Валерійовичу, я також розчарований і вчорашніми, і сьогоднішніми нічними подіями. До речі, нічні події абсолютно законні, бо пан Саакашвілі після втечі оголошений у розшук, і СБУ та МВС мають його затримати. Це законна і необхідна дія в будь-якій державі. Ми могли б бути більш ефективними: 12 працівників Служби безпеки України, які вчора везли Саакашвілі на допит, усі учасники АТО, які пройшли бої, за законом мали б відкрити вогонь на враження, але ми думаємо про державу, а Саакашвілі, ховаючись за спинами українців, обдурених і куплених за гроші Курченка, думає лише про потрясіння нашої держави, про свій особистий комфорт і жадобу своєї влади (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершуйте.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Звичайно, я приношу вибачення. Ми й далі будемо думати про державу, інколи не використовуючи всіх наданих нам прав, Саакашвілі буде затриманий. Але якщо він хоча б чоловік, дійсно, хоч трохи любить Україну, про що весь час говорить, то найкраще, що він може зробити, це прийти сьогодні на вулицю Володимирську для дачі показів слідчому. Це єдиний шлях не знищувати Україну, як він це робить за крадені гроші Януковича, підкуповуючи простих українців, бойовиків і частину народних депутатів, тут присутніх, які мені тут «квакають» (*Оплески*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до запитань, які ставитимуть народні депутати особисто.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до керівників силових відомств.

Я продовжую засідання на 15 хвилин, до завершення відповідей на запитання.

Семенуха Роман Сергійович. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Прошу передати слово Тарасу Пастуху.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Пастух. Будь ласка.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Фракція «Самопоміч». У мене запитання до керівника Служби безпеки України. У своєму виступі ви, на жаль, не сказали, які дії Служби безпеки були вчинені, хто поніс відповідальність за майже чотири роки проведеної антитерористичної операції, скільки було притягнуто тих, хто витягував людей на так звані референдуми, скільки було тих людей, які пропагували «руську весну» на території України. У який спосіб сьогодні Служба безпеки бореться з переміщенням тієї контрабанди українських товарів через лінію розмежування, якою сьогодні наповнюються магазини «ДНР» і «ЛНР», незважаючи на дію рішення Ради національної безпеки і оборони про заборону будь-якого переміщення товарів на непідконтрольну територію? Скажіть, будь ласка, скільки громадян Російської Федерації, які знаходяться на службі в Збройних Силах, спецпідрозділах, затримані Службою безпеки, і сьогодні по відношенню до них відбуваються якісь процесуальні дії або, можливо, справи розглядаються в судах? Дайте, будь ласка, нарешті, відповідь про те, скільки за майже чотири роки є судових рішень за статтею про тероризм, норми якої надають право лише Службі безпеки цим займатися, скільки людей вже відбуває покарання?

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Пане Грицак, будь ласка, відповідайте.

ГРИЦАК В.С. Дякую за запитання. Почну зі свого відомства – Служби безпеки. Дуже прикро, що майже 1300 співробітників Служби безпеки України, насамперед Головного управління СБУ в Автономній республіці Крим та Головного управління СБУ у Донецькій та Луганській областях, зрадили присязі і перейшли на бік ворога. За всіма фактами цієї зради ведуться кримінальні провадження військовою прокуратурою.

Стосовно Служби безпеки України в цілому. На сьогодні за матеріалами співробітників Служби безпеки військовою прокуратурою відкрито 84 кримінальних провадження, судами різних інстанцій винесено 23 обвинувальних вироки, повідомлено про підозру 55 співробітникам СБУ, справи щодо інших перебувають на розгляді в судах. Я не знаю таких випадків в інших правоохоронних органах або відомствах, які самі документували б свою злочинну діяльність. Коли затримується полковник СБУ, начальник контррозвідки одного із наших регіональних органів, і потім йде в тюрму, то це нормально чи ненормально?

Щодо тероризму. Пане Пастух, я так само, як і пану Соболеву завтра надам вам статистику щодо цього. Наразі можу вам сказати, що в'їзд до України за загрозою національній безпеці закритий п'яти тисячам осіб, із яких понад дві тисячі осіб – це громадяни Російської Федерації. Багато громадян Російської Федерації притягуються до кримінальної відповідальності за терористичну і диверсійну діяльність.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Борислав Береза. Будь ласка, ваше запитання.

БЕРЕЗА Б.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 213, м. Київ, самовисуванець).* Юрію Віталійовичу, у мене запитання саме до вас. Ви сказали, що пана Саакашвілі оголошено в розшук. А навіщо його шукати. Учора ви виступали тут, а він виступав там. Можна було заарештовувати вчора. Зараз він також не дуже ховається. Що ви будете робити, якщо він і далі не буде приходити на допити? Розганяти натовп ви не можете, бо тут не Грузія. Це він міг колись розігнати натовпи і кров'ю залити вулицю (*Оплески*),

а ми не можемо, бо це підштовхне до дуже поганої ситуація, ви ж це розумієте.

Скажіть, як ви будете виходити з цієї ситуації? Що ви робитимете, якщо він і далі не буде приходити до вас? Чи продовжуватиметься й далі шоу з його біготнею по Києву?

Дякую.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Дякую, пане Бориславе, за запитання.

Перше. Сьогодні згідно з законом вся відповідальність за затримання апатрида Міхеїла Саакашвілі лежить на оперативних підрозділах МВС та СБУ, що вони роблять і будуть робити, поки його не затримують. При цьому мною та їхнім керівництвом їм поставлено завдання, що має бути максимально м'яка ситуація по відношенню до інших громадян України, бо на відміну від Саакашвілі ми думаємо про Україну, а не про його особисті амбіції.

Друге. Так, свого часу він діяв зовсім по-іншому. Мій друг, колишній міністр внутрішніх справ Грузії, Вано Мерабішвілі знаходиться вже багато років у тюрмі. Його звинувачували, в тому числі у силових діях щодо демонстрантів, де пролилося достатньо багато крові. Міхеїл Саакашвілі, який тут всім розказує, як він реформував правоохоронну і судову системи Грузії, тепер ховається від створеної, як він каже, європейського гатунку чесною і непідкупною грузинською Феміди, провокуючи тут українців на повторення подібних грузинських подій. На своїй посаді я робитиму все можливе, щоб таких кровавих провокацій ні він, ні ті, які оточують його, скуповують перед заявленими мирними акціями протесту зброю, вибухівку, готують захоплення Верховної Ради, не змогли цього реалізувати, завдячуючи нашій принциповій, можливо, не дуже показовій, але ефективній діяльності, про яку мало хто знає.

Що буде далі з Саакашвілі, залежить від нього. Сьогодні поліція абсолютно законно прийшла, щоб його затримати і доправити до слідчого, але він з групою бойовиків, які його оточують, захопили комітет Верховної Ради, що знаходиться на території готелю «Київ», виламали двері, викинули звідти працівника Управління державної охорони, який охороняв державне приміщення, і там зволили відпочивати. За цими діями буде відкрито кримінальне провадження, буде дана

оцінка. Ми терпеливі. Але скільки мотузочці не витися, все одно вона приведе до слідчого. Це точно буде!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Народний депутат Река. Будь ласка, ваше запитання.

РЕКА А.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (одномандатний виборчий округ № 149, Полтавська область, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати моє право на запитання Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧА. Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Василю, у мене запитання до вас. У пресі ми читаємо, як ФБР у Сполучених Штатах Америки викриває втручання Росії через соціальні мережі в американські вибори, про вплив на вибори у Федеративній Республіці Німеччина. Ми можемо лише уявити, який вплив відбувається на внутрішню політику в Україні, порівняно з тими країнами, бо ми ведемо війну.

Національна рада з питань телебачення і радіомовлення заявляє, що в неї недостатньо повноважень для того, щоб припинити антиукраїнську пропаганду на телеканалах. А що відбувається в соціальних мережах? Якщо у вас мало повноважень, може, якийсь закон ми маємо прийняти з цього приводу? Ми готові це зробити, але подайте такий закон.

І ще одне коротке запитання. Що відомо про розслідування замаху на колегу Мосійчука біля телеканалу «Еспресо», під час якого шкоди було завдано і здоров'ю журналістів?

Дякую.

ГРИЦАК В.С. Дякую за питання. Хочу нагадати всім, що профільним органом, який забезпечує безпеку державних інформаційних ресурсів, є Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України (ДСТЗІ), яку очолює Леонід Євдоченко. Разом з тим ми

також працюємо в цьому напрямі. У структурі Служби безпеки діє департамент, який опікується проблемою кібербезпеки держави. Більше того, в цьому році ми реалізували перший етап Трестового фонду НАТО, тримачем якого є Румунія, і створили свій ситуаційний центр, дубль якого функціонує в системі ДСТЗІ. Ця робота ведеться доволі ефективно. Також ми брали участь у розслідуванні багатьох кіберінцидентів, у нас є напрацьовані хороші матеріали. На жаль, скажемо так, це буде не зовсім огульно, але, правда, в більшості випадків ми, дійсно, бачимо сліди Російської Федерації в кіберспрямуваннях або загрозах державним інформаційним ресурсам України з боку Росії. Ви самі бачите величезну кількість мінувань, які проводяться потужними хакерськими угрупованнями, деякі з них стоять на службі у спецслужб Російської Федерації, і в нас є підтверджувальна інформація щодо цього.

Так, у цьому напрямі нам потрібне підсилення нашої спроможності, але насамперед технічне. Ми сподіваємося на фінансову підтримку уряду, щоб побудувати надійну систему виявлення кіберінцидентів на ранній стадії.

Що стосується справи Мосійчука або замаху на народного депутата Мосійчука. Так, ми розслідуємо ці матеріали, у нас є значні просування у цій справі. Коли ми затримаємо того, кого вважаємо на сьогодні виконавцем або замовником, я вам обов'язково доповім. Ви знаєте, що ми успішно розслідували справу щодо вбивства полковника СБУ Хараберюша Олександра Івановича – ми затримали людину, яка підірвала його в Донецьку.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Народний депутат Сугоняко Олександр Леонідович. Будь ласка.

СУГОНЯКО О.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати моє право на запитання Пацкану Валерію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пацкан. Будь ласка.

ПАЦКАН В.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні Василю Сергійовичу і Юрію Віталійовичу! Моє запитання адресується, мабуть, вам обом. Але перед тим, як поставити вам запитання, я хотів би висловити подяку від себе і, напевно, від багатьох колег працівникам Служби безпеки, а саме спецпідрозділу «Альфа», бійці якого стали заручниками політики у вчорашній операції.

Юрію Віталійовичу, вчора, під час виступу з трибуни, ви наголошували на низці статей щодо пана Міхеїла Саакашвілі. Скажіть, у провадженнях щодо Саакашвілі є звинувачення у створенні ним злочинного угруповання чи слідчі Служби безпеки України збираються притягувати до відповідальності Міхеїла Саакашвілі за якимись іншими статтями?

Сьогодні почули точки зору Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України. Але хотілося б почути і точки зору Спеціалізованої антикорупційної прокуратури і Національного антикорупційного бюро (*Шум у залі*). Я розумію, що їх немає. Нам треба зробити так, щоб ми їх почули.

Пане Голово, прошу ще раз запросити керівників цих відомств до парламенту, щоб ми їх почули.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сьогодні я двічі запрошував їх офіційним листом від Верховної Ради України.

Будь ласка, відповідь.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Шановні колеги! Учора я неодноразово наголошував на тому, що Міхеїлу Саакашвілі в присутності адвоката було вручено протокол про затримання для доправлення до слідчого, де йому мала бути вручена підозра за статтею 256 Кримінального кодексу України «Сприяння учасникам злочинних організацій та укриття їх злочинної діяльності». Сам Саакашвілі ні вчора, ні сьогодні не підозрюється у створенні злочинної організації. Наразі слідчий не вважає за можливе пред'являти йому жодних інших статей. У зв'язку з втечею Саакашвілі вчора, у зв'язку з тим, що він перебуває в розшуку, сьогодні законом в установленому порядку на його місце

проживання, а також до його захисту направлена підозра, яка до кінця дня буде вважатися такою, що вручена. Тому статус Саакашвілі після завершення цих дій буде вже як підозрюваного за статтею 256 Кримінального кодексу України.

Паралельно хочу вам сказати щодо законності САП і НАБУ. Шановні колеги, все достатньо просто. Я описав вам ряд, правда, неповний, порушень, з нашої точки зору, чинного законодавства під час діяльності НАБУ. Є два шляхи для розв'язання цієї ситуації: або відновити законність, або діяти за прецедентом Національного антикорупційного бюро Польщі, перший керівник якого знаходиться у в'язниці за порушення законів, у тому числі через провокування хабарів. Я за перший шлях. Ви знаєте, що я – людина, яка ніколи зайвий раз не хоче чужих страждань. Але треба відновити законність, іншого шляху не буде. Ніхто не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 30 секунд для завершення.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Я особисто за будь-якого тиску на мене із-за кордону, в Україні, через смс-повідомлення з погрозами, через залякування можливими неприємностями членам моєї родини, все одно не зійду зі своєї позиції. Закон обов'язковий насамперед для правоохоронних структур (*Оплески*). Ті, які борються зі злочинністю, мають виявляти злочини, а не скоювати їх (*Оплески*). Ми маємо цього досягти, сподіваюся, разом. При цьому окремі недолугості закону має виправити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Залишилося менше хвилини, тому зараз буде останнє запитання.

Скуратовський Сергій Іванович передає своє право на запитання Олегу Валерійовичу Ляшку. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Для того, щоб відновити законність в Україні, люди повинні бачити, що влада починає з себе, спрямовує всі свої дії на те, щоб в українців росли доходи, була справедливість, була незалежна судова система, щоб не треба було влаштовувати акцій протесту.

Чому московська агентура Саакашвілі і ті, хто його підтримує за гроші банди Януковича, мають успіх? Чому за ними йде частина

людей? Тому що люди не можуть знайти справедливості в судах, не можуть знайти правди. Щойно всією фракцією ми повернулися з Вищого адміністративного суду, який спеціально блокує рішення ЦВК, щоб не дати можливості зареєструвати нового народного депутата.

Ви розкажете про судову реформу, яку провів наш великий Президент? Я хочу вам повідомити, вчора головою касаційної господарської інстанції Верховного Суду обрали Богдана Львова, такого великого реформатора-хабарника, на якому печатки немає де ставити. І нам далі будуть вішати локшину на вуха, розказувати про судову реформу, про те, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, дайте 30 секунд для завершення.

ЛЯШКО О.В. Якщо хочемо, щоб в країні був закон, треба припинити брехати власним громадянам, приводити сюди оцих зайдіноземців, які потім створюють проблеми для всієї країни, замість того, щоб українській молоді дати можливість себе реалізувати. Тому я вимагаю, щоб парламент став площадкою, який контролюватиме і ГПУ, і СБУ, і САП – всіх. Коли нам посилають «приветы»...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це було останнє запитання. Пропоную, щоб керівники Генеральної прокуратури та Служби безпеки прокоментували це, і на цьому ми завершимо заслуховування інформації.

Будь ласка, Юрію Віталійовичу.

ЛУЦЕНКО Ю.В. Зрозуміло, що це питання риторичне. Дивно, але сьогодні вже вдруге я погоджуюся з Олегом Ляшком. Я вже півтора року кажу, що державі потрібна площадка справедливості – незалежний об'єктивний і швидкий суд. На жаль, у всіх районних судах столиці є від чотирьох до шести суддів, і цього явно недостатньо для швидких процесів. Закон забороняє мені обговорювати їхні ділові і професійні якості, але, я думаю, ви всі думаєте так само, як і я – ми потребуємо нових чесних і професійних суддів.

Єдине, що хотів би сказати. Так, люди повірять у справедливість швидше, коли будуть реалізовані кримінальні провадження проти діючих сьогодні високопосадовців. Я Генеральний прокурор України, але позбавлений можливості підписувати підозру діючим керівникам,

пійманих на корупції. Ви забрали її в мене! Тільки Національне антикорупційне бюро сьогодні може підписати, наприклад, підозру, проект якої я їм надіслав три тижні тому, щодо діючого керівника Фонду держмайна, який підписав документ, що дозволив незаконно приватизувати 500 квадратних метрів на Хрещатику. Я як Генпрокурор не можу оголосити йому підозри.

Тому, шановні колеги, успіх буде в того, хто йтиме вперед і опиратиметься на співпрацю. Я до неї відкритий як з парламентом, так з усіма правоохоронними органами, включаючи САП і НАБУ. Закликаю всіх до роботи на результат і припинити шоу і перекидання словесними баталіями, особливо, між керівниками силових структур.

Дякую всім за увагу і розуміння.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я дякую Генеральному прокурору України Юрію Віталійовичу і керівнику Служби безпеки Василю Сергійовичу Грицаку за участь у пленарному засіданні.

Зараз я надаю слово для повідомлення Ірині Геращенко, після того я закрию ранкове засідання.

Будь ласка, пані Ірино.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! У мене не повідомлення, а репліка. Користуючись присутністю тут Голови Служби безпеки України і Генерального прокурора України, хочу повідомити, що ми щодня проводимо наради з представниками цих відомств задля звільнення заручників, які, я сподіваюся, ми зможемо звільнити до новорічних і різдвяних свят. Принагідно хочу подякувати за ту титанічну роботу, яку і Служба безпеки України, і Генеральна прокуратура України спільно роблять для того, щоб це відбулося.

Але, розуміючи те, що ми не все зараз можемо говорити публічно, хочу звернути вашу увагу на те, про що ви знаєте, що є сили і політики, які намагаються протистояти цьому дуже важливому звільненню. Я прошу вас протидіяти дуже жорстко будь-яким спробам зірвати питання звільнення заручників, яке має відбутися в рамках реалізації Мінських угод і роботи мінських груп у співпраці з СБУ і ГПУ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую всім народним депутатам за роботу. Сьогодні ми змогли прийняти важливі закони, заслухати інформацію керівників СБУ та Генпрокуратури. Наразі хочу побажати всім народним депутатам плідної роботи в комітетах. Нагадую, завтра в нас передбачено прийняття проекту бюджету. Тому ще раз наголошую бюджетному комітету про якісну підготовку документа, щоб завтра ми могли плідно попрацювати. Успішної роботи в комітетах!

Ранкове засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Нагадую, що о 15 годині відбудеться Урочисте засідання Верховної Ради України з нагоди відзначення 100-річчя з часу проведення першого Курултаю кримськотатарського народу, в якому я запрошую всіх депутатів взяти участь.

Дякую і до зустрічі.